Dayanışma

AĞUSTOS 1985 SAYI: 37 2.- DM

F-16 Uçaklarının alımında General Dynamics'in verdiği

Rüşvetin kaymağını Şahinkaya yedi

● General Dynamics firması eski başkan yardımcısı Türkiye'de F-16 uçaklarının satışı için 12.5 milyar TL. rüşvet verdiklerini açıklıyor.

● Rüşvet 12.5 milyar değil, çok çok daha fazla. Kimin yediği belli: Tahsin Şahinkaya ve ortakları.

(YAZISI 3. SAYFADA)

EVREN FETVA VERDİ, KANUN DEĞİŞTİ!

F-16 savaş uçaklarıyla ilgili rüşvet olayını soruşturmaya anayasanın geçici 15. maddesi engel mi, değil mi tartışması, Evren paşanın fetvasıyla kesildi ve kanun kendiliğinden değişiverdi. Konuyla ilgili yorum yazımız, 3. sayfada.

Rüsvet olayını ilk olarak Gerçek gazetesi yazmıştı

Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin!

Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Gerçek

ÖZEL SAYI

OCAK 1984

ŞAHİNKAYA OLAYI

✱ 12 Eylül darbesinin şeflerinden Tahsin Şahinkaya'nın dünyada en zengin 10 generalden biri olduğu açıklandı.

✱ Şahinkaya Kalebodur, İşkur, Bağfaş ve Gama'nın hissedarları arasında.

✱ F-16 uçaklarının satın alınmasında Şahinkaya'nın rüşvet payı da var.

✱ İşkur Denizcilik Bankası'nd. danışıklı bir açık artırmayla satıldı.

14 Kasım 1983 tarihli TIME dergisinin Amerikan baskısında dünyanın en zengin 10 generalinin adı yayınlandı. Verilen listenin 7nci sırasında Türk Hava Kuvvetleri Komutanı Tahsin Şahinkaya'nın ismi yer almaktaydı. Ayrıca Şahinkaya'nın Florida Miami'deki villasına kadar ABD'deki mal varlığının kısa bir dökümü de veriliyordu. TIME dergisinin adı geçen sayısının Türkiye'ye sokulması yasaklandı. (Bak. Hürriyet 9 Aralık 1983)

Bilindiği gibi Tahsin Şahinkaya 12 Eylül darbesinin sadece cuntacı şeflerinden birisi değildi, aynı zamanda darbeden 48 saat önce Washington'a ... ABD Genel Kurmay Başkanı Rodgers ve diğer "bazı yetkililer" ile görüşme yapan kişiydi. Bir başka deyişle Şahinkaya Kenan Evren cuntasının yapmak üzere bulunduğu askeri darbenin harekat planı ile çeşitli ayrıntılar ve darbeden sonra izlenecek yol hakkında bilgi vermiş ve Pentagon ve ABD'nin bu konudaki son direktiflerini almış kişiydi. Uluslararası casusluk diliyle veya askeri terminoloji ile Şahinkaya cunta ile ABD arasında "liaison man" veya "liaison officer" (irtibat adamı, ya da irtibat subayı) olarak görev yapmıştı. Daha sonra da Şahinkaya diğer cuntacı silah arkadaşlarıyla birlikte kendisini MGK diye isimlendiren cunta konseyinde üç yıl süreyle ça-...

Gerçek gazetesinin 1984 tarihli özel sayısında rüşvet olayı tüm ayrıntılarıyla sergilenmişti.

Şimdiye kadar 12 Eylül tezgahı altında yatan hesaplara dair tespitlerimiz, Carter'ın söyledikleriyle bir kere daha doğrulandı.

Carter'in söyledikleri doğru mu Evren paşa?

● "Afganistan'ın işgal edilmesi ve İran'daki monarşinin devrilmesinden sonra Türkiye'deki bu istikrar hareketi içimizi ferahlatmıştı."

Cumhuriyet gazetesi muhabiri U.Güldemir, Temmuz ayı içinde Türkiye'ye gelen ABD eski başkanlarından Carter'la bir röportaj yapmış. İyi etmiş. ABD politikacıları pervasız, pervasız oldukları için de "açık sözlü"dürler. "İş olup bittikten sonra" uşaklarının uşaklıklarını açık etmekten çekinmezler. Bunu hem bir güç gösterisi, hem uşaklara uşaklıklarını hatırlatıp hadlerini bildirmek ve hem de Amerikan demokrasisinin erdemi olarak görürler. Eski ve yeni fıstıkçı, arayerde ABD başkanı Carter'ın söyledikleri de aynen böyle.

Carter Türkiye'ye uygulanan ambargoyu kaldırmak için çok uğraştığını söylüyor ve "zaten aslında ambargonun

(Devamı 9. sayfada)

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ'NÜN ÖZEL RAPORU

Türkiye'de işkence

"Gözlerim bağlıydı. Azıcık gevşetip çevreme göz gezdirdim. Dehşet verici bir manzara ile karşılaştım. Koridorda üstüste yığılmış insanlar işkenceye götürülmeyi bekliyorlardı. Gözleri bağlı ve çıplak on kişi koridorda bir aşağı, bir

(Devamı 9. sayfada)

Dilekçe davasında savunmalar

Aziz Nesin: Evren'den davacıyım

● "Beni Türk ulusunun önünde vatan haini ilan ederek aşağılayan Devlet Başkanı Kenan Evren'i mahkemeye vereceğimi bildiriyorum."

Türkiye'deki politik ve sosyal yaşamla ilgili görüş ve önerilerini ortak bir dilekçeyle duyurdukları için 1256 aydından haklarında dava açılan 59 aydının savunmaları başladı. İlk savunmayı yazar Aziz Nesin yaptı.

Aziz Nesin savunmasında özetle şunları söyledi:

"Cumhurbaşkanı Kenan Evren, Manisa'da yaptığı ve TRT'de yayınlanan konuşmasında bizi vatan hainliği ile suçladı. Beni Türk ulusunun önünde vatan haini ilan ederek aşağılayan Devlet Başkanı Kenan Evren'i mahkemeye vereceğimi bildiriyorum."

Borçlar Kanunu'nun 41 ve 49, Medeni Kanunun 24. maddesi gereğince tazminat davası

(Devamı 9. sayfada)

«Singapur rezaleti»

● Özal'ın Uzakdoğu gezisine katılan işadamı, bürokrat ve siyasilerin Tayland ve Singapur'da sergiledikleri rezalet Türkiye'yi yönetenlerin siyasi ve ahlaki karakterini gösterdi ve böylece halka büyük bir hizmette bulundu.

Özal'ın özellikle Uzakdoğu gezileri renkli geçti. Bin bir gece masalları gibi. Bu gezilere 200'den fazla işadamı, bürokrat ve siyasi katıldı. Görünen amaç, güya gidilen ülkelere (Japonya, Çin, vb.) ticari bağlantılar yapıp mal satmak.

Şüphe yok ki, Türkiye'nin dünya pazarında kendine yer arayıp bulması bıyık altından gülünüp geçilecek bir safsatadan ibaret. Bir oyalama ve kandırmaca taktiği.

Bu gezilerin bir tek yararı oluyor: Türkiye'nin bugünkü

(Devamı 9. sayfada)

Bekir Çelenk güvenliğe kavuştu

Bekir Çelenk Türkiye'ye dönmekle "güvenliğini garantiye aldı"! Şimdi artık suçluların himaye gördüğü kendi ülkesindedir.

Bekir Çelenk belgeleriyle ispatlandı ve kendisi de itiraf etti ki, MHP faşist terörünü

(Devamı 9. sayfada)

Dayanışma

Gündemde olan faşizmin tasfiyesidir

12 Eylül cuntasının yaratığı iki parti —MDP ve HP— daha ilk kongrelerinde yönetici kadrolarını değiştirdiler. Bunun Türkiye basınında çok yankısı oldu. Siyasette "böylesine geniş çapta demokratik bir tasfiye"ye ilk kez tanık olunduğu, Türkiye'nin "son yüzyıl içinde hiç yaşamadığı bir deneyden geçtiği" yollu yorumlar yapıldı. Ardarda gelen bu olaylar "toplumun neyi sindirdiğini, nelere tepki duyduğunu çok net sergiliyor"muş!

Özellikle daha önce DYP kongresinden çıkan sonucun ardından MDP ve HP kongrelerinin de Cunta'nın 6 Kasım dayatmasına anlamlı bir darbe indirdiği doğrudur. Ne ki bu olgu, asıl göze sokulması gereken daha önemli bir olgunun sürekli geri plana itilip gözardı edilmesine meydan vermemelidir. O olgu, FAŞİZM olgusudur.

Türkiye'de asıl tasfiyesi gereken, ve hemen tasfiyesi gerektiği bir an bile olsun akıldan çıkmaması gereken şey faşizmdir. Cunta'nın yaratığı parti yöneticilerinin tasfiyesinin faşizmin tasfiyesi yolunda "adımlar" olduğunu düşünerek bu olayı bu kadar büyütmek, oldukça basit, hattâ zavallı bir avuntudan başka birşey değil. Yukarıdaki türden yorumlar da, özünde, Cunta'nın 6 Kasım dayatmasının kendisini, Cunta'nın kendi yaratığı partilerle sözümona "seçim" yaptırma yetkisini değil, bu dayatmanın "isabetli" olup olmadığını tartışmaktan ileri gitmiyor. Cunta'ya, faşizme olaylardan ders alıp kendi kendini tasfiye etmesini önermekten başka bir anlam taşımayan böyle bir anlayışla faşizmin "adım adım" tasfiyesi daha sittin sene zaman alır!

Eşşeği dövemeyenin semerini dövmesi her ne kadar anlaşılır bir şeyse de, eninde sonunda dövülen yine eşşek değil, semerdir. Semeri dövüle dövüle eşşeğin eşşeklikten çıkacağını sanmak da, semeri dövülen eşşeğin bundan ders alacağını ummak kadar abestir.

DYP kongresinin ardından HP ve MDP kongreleri faşizmin her istediğini yapamayacağını gösterdi. Ülkede demokrasi ve özgürlük isteyenler bunun vaadeli "muhasebesi" ile yetinecek yerde, doğrudan faşizmle hesaplaşmayı âcil gündemlerine almalıdırlar. Bu olmadıkça faşizm yapabildiklerini yapmaya devam edecektir. Evren-Özal çetesinin ülkeyi ve yığınları şimdiye kadar içine soktuğu yıkım koşulları da faşizmin neler yapabildiğini göstermiyorsa daha ne gösterebilir?

Denktaş'ın «Milli» olmayan koalisyonu

Denktaş başkan seçilip yeni anayasayla kişisel diktasını bir hayli güçlendirdikten sonra, şimdi de kendi partisi UBP'nin TKP ile oluşturduğu geniş tabanlı bir "milli hükümet" silahına kavuştu. Denebilir ki, bundan sonra Kıbrıs sorunu uluslararası platformlarda Ankara'dan çizilecek rotasıyla "çıban başı" olma ve böyle kalma sürecine giriyor.

Denktaş'ı siyasi bakımdan güçlendiren nesnel temel adadaki Türk topluluğunun basiretsizliği değil, faşist

(Devamı 9. sayfada)

Kohl'dan Özal'a demokrasi beratı

"Arkadaşım Türk'tür!"

F.Almanya'daki muhalefet partileri Kohl'ün Türkiye gezisinde verdiği demece sert tepki gösterdiler.

F.Almanya başbakanı H. Kohl Türkiye gezisinde "Türkiye'nin demokrasi yolunda bir hayli mesafe kaydettiği" şeklinde bir demeç vererek K.Evren rejiminin ve hokkabaz T.Özal'ın sırtını sıvazladı.

F.Almanya'daki muhalefet partileri Kohl'ün bu demecine sert tepki gösterdiler, Türkiye'de insan haklarının bulunmadığını, işkencelerin devam ettiğini, hapishanelerin siyasi tutuklularla dolu olduğunu, bu ülkede demokratik hak ve özgürlüklerden söz edilemeyeceğini belirttiler. Parlamentoda grubu bulunan Yeşiller Kohl'ün ilgili sözlerine karşı protestolarını ifade ettikten sonra, bu konuda Kohl'den Federal Parlamentoda açıklama isteyeceklerini ifade ettiler.

Helmut Kohl'ün Türkiye gezisi, ne bölgesel düzeyde, ne de dünya çapında barışa hizmet amacıyla düzenlenmiş bir geziydi. İki NATO müttefikinin en üst düzeydeki bu resmi görüşmeleri kuşkusuz ki, NATO çerçevesinde geçti. NATO'nun emrindeki Türk ordusunun güçlendirilmesi için F.Almanya'nın yaptığı askeri yardımın arttırılması dahil olmak üzere, gerici F. Alman hükümetiyle faşist Türk hükümeti arasındaki bir atraksiyon oldu.

(Devamı 9. sayfada)

A. Gromiko S. Birliği Devlet Baskanlığı'na seçildi

Uzun yıllar Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanlığı görevini yürüten Andrei Gromiko, SSCB Yüksek Sovyeti Prezidyum Başkanlığına seçildi.

(Devamı 9. sayfada)

Türkiye'yi ziyaret

Büyükelçiyle akşam yemeği

Arthur Miller

Gazetemizin daha önceki sayılarında Arthur Miller ile Harold Pinter'in Türkiye gezisine değinmiş ve izlenimlerini anlattıkları basın toplantısının metnini vermiştik. Bu sayımızda Arthur Miller'in "The Nation" (18 Mayıs 1985) dergisinde yazdığı bir yazıyı aynen aktarıyoruz.

Mart'ta Harold Pinter'la ben Uluslararası PEN Kulüp adına bir haftalığına Türkiye'ye gittik. Ziyaret sadece insan haklarını soruşturmak için değil, --bu kadar kısa sürede bu imkansızdı— ama ülkenin yazar ve sanatçılarına ve politik tutuklularına kendilerine ne olduğunu bütün dünyanın önemsediğini göstermek için yaptık. Bu, PEN Kulüp üyelerinin bir moral dayanışma eylemiydi ve ayrıca ülkenin askeri yönetiminin üzerinde etkisi olabileceğini de umduk.

Başbakan T.Özal ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanı General Necip Torumtay dahil her politik görüşten insanlarla konuşmak istedik. Ama Başbakan Suudi Arabistan'daydı, komutan da bizimle görüşmeyi yönetimi parlamentonun kontrol ettiğini öne sürerek reddetti -ülkeyi askeriye yönetirken ne saçma—. Tutucu gazetelerin yayıncıları ve yazı işleri müdürleriyle görüştük ki bunlar rejimi az veya çok destekliyorlardı. Buna rağmen hemen hemen hepsi sansür yüzünden hassas konular hakkındaki gerçeklerin basılmadığını söylediler. Nükleer silahsızlanma ve detanttan yana bir örgüt olan Barış Derneği'ni müdafaa eden bir avukatın duruşmasına da katıldık. Ve herhangi bir eylemden itham edilmeksizin hapse atılmış ve işkence görmüş kişilerle konuştuk. Amerikan elçiliğinde onuruma verilen bir akşam yemeğine gittik. Ziyaretin sonundaki basın toplantımızın haberlerini yönetimin baskıyla yasaklamasını saymazsak, bu akşam yemeği haftanın doruğu oldu.

1980 askeri darbesinin 5 bin kadar ölüme malolan iki yıllık terörünün ardından geldiğini anlamak çok önemli. Günde 20'ye yakın kişinin öldüğü ve tüm belirtilerin ülkenin bir sivil savaşın eşiğinde olduğunu gösterdiği günlerdi onlar. Askeri idarenin yönetimi ele alışını haklı gösteren mazereti bu gerçekte yatıyor, ki bunu da bugün kimse reddeder görünmüyor. Ama darbe sırasında başbakan olan Süleyman Demirel dahil, bazı gözlemciler askerlerin iki yıl boyunca terörü önlemekte aciz kalıp idareyi ele aldıktan sonra şaşırtıcı bir barış getirmelerini şüpheli buluyor. Demirel'in görüşüne göre, generaller müdahelenin memnunlukla kabul edileceği zamana kadar kaosun büyümesine bilerek izin verdiler. Askeri yönetimi desteklemek hâlâ terörün geri döneceği korkularına dayanıyor.

Eski bir yüksek düzey yönetim görevlisi bize Türkiye'de şu anda iki bin civarında politik tutuklu olduğunu söyledi. Dahası, 7 bin kadar kişinin de terörist olarak tutuklandığı söyleniyor ki bunların çoğunun yaşı 24'ün altında. Hatta bazıları 16 gibi küçük bir yaştalar. Bu genç insanların pek çoğu duvarlara slogan yazmaktan içeri alınmışlar veya başkalarını evlerinde gizledikleri için tutuklanmışlar. Genel kanı yaklaşık 48 "terörist"in asıldığı yönünde ve 74 kişi daha idamı bekliyor.

Türkiye Anayasası, sıkıyönetim altında, polise bir yurttaşı 45 gün ailesi ve avukatlarına bildirmeden göz altında tutma hakkı veriyor ki işkence olayları da en çok bu süre zarfında meydana geliyor. Kardeşiyle birlikte yakalanmış ve onun ölünceye kadar dövüldüğünü gözleriyle görmüş onurlu bir Türk yayıncısıyla tanıştık. Ayrıntılara indikçe büyük elem duymasına rağmen bize vahşeti adım adım anlatmakta ısrar etti. Hapishaneye götürülürken arabaya nasıl bindiklerini ve yol boyunca dört gardiyan tarafından kendisinin ve kardeşinin nasıl sürekli dövüldüklerini anlattı. O elleri önden kelepçelendiği ve bu başını korumasına elverdiği için bugün hayatta kalabildiğine inanıyor. Kardeşinin elleri arkadan kelepçeli olduğu için çaresiz kalmıştı. Hapishaneye vardıklarında gardiyanlar onları sürüklemişler ve kardeşi yerde hareketsiz kalana kadar onu tekmelemişler.

Prestiji olduğu için yayıncı bu işkence için polisi dava edebildi. Davayı kazandı ama cellatlar sadece iki üç yıl hapse mahkum oldular. Tutuklama emrini veren yöneticilerin adları ise tutanaklara hiç geçmedi.

ABD Büyükelçisi Robert Strausz-Hupe'la karşılaşmayı Türkiye'deki durum hakkında ABD resmi görüşünü öğrenebilmek için istedik. Bu akşam yemeği tam da Ali Taygun'un nişanlısıyla birlikte olduğumuz o derinden etkileyici öğleden sonrasının akşamında oldu. Bu genç yönetmenin yenilikçi bir eseri birkaç yıl önce Yale Üniversitesi Dram Okulu'nda çok heyecanla karşılanmıştı. Ayrıca Taygun gibi Barış Derneği üyeliği yüzünden 8 yıllık hapsini çekmekte olan bir ressamın genç karısıyla birlikteydik o öğleden sonra. Bu kadın kocasına herhangi bir şekilde yardım edebileceğimizi umarak iki haftada bir 5 dakikalık ziyaretlerinde ona verdiği resimlerden birkaçını bize gösterdi. Çizimler kadının portreleriydi ve aşikar duyarlı bir güçle dopdoluydu.

Kendimi Elçiyle bir an için yalnız bulduğumda hemen ona tutuklu sanatçı ve eşinden bahsetmeye başladım. Beklemiyordum ama, memnun oldum, çünkü olaya hemen dikkat kesildi. Onlar hakkında araştırma yapacağını söyleyerek isimlerini öğrenmek istedi. İyi bir başlangıç gibi göründü bu bana. Elçi, bu 80'inde ufak tefek çevik adam Amerikan çıkarlarıyla tamamen bir tuttuğu Türk askeriyesine sempatisiyle tanınıyordu. Onun hakkında bütün bildiğim de Barry Goldwater'a kampanya danışmanı olarak çalışmış olmasıydı. Daha sonra öğrendim ki Pensilvanya Üniversitesi'nde profesörlük yapmış ve aşırı sağın önde gelen düşün adamı olarak kabul edilirmiş.

O akşam hareketli bir sağ kanat militanı gibi değil, iyi yetişmiş kültürlü bir hava sergiledi. Avusturya asıllıydı. 1938'de vatandaşlığa geçmişti. Pembe teni, gümüşi beyaz saçlı başı, yırtıcı mavi gözlerinin üstünde yumuşak göz kapakları, şık gri pantalonu ve keskin zekâsıyla Viyana'da medeni kahve tartışmaları yapıyor gibiydi. Yemek masasına yöneldiğimizde bana, yakın bir gelecekte liberalizm izlenimini verecek bir af duyurusunun pekâlâ yapılabileceğini söyledi. Askeriye için "onları bir kenara atamayız", "onları kaybetmek istemiyoruz" dedi.

Masada elçinin eşinin yanındaki yerimi alırken masanın zerafetinin ne denli fonksiyonel olduğunu, boş konuşmalar ve iyi davranışlarla üstünlüğü muhafaza etmeye ne denli elverişli düzenlendiğini düşündüm. Tutuklu ressamın hayali gözümün önünden gitmiyordu ama benim ülkemin elçiliğinde onuruma verilen bir akşam yemeğinde böylesine tatsız bir düşünceden sözedilebilir miydi?

Harold Pinter masanın benim oturduğum tarafında altı sandalye ötede oturmuştu. Onun yüksek bariton sesini genel uğultunun içinde duyup çabucak ayırdettiğimde çorba servisi henüz bitmemişti. Solumda kocasının yarı yaşından küçük gösteren Mayrose Strausz-Hupe (Seylan Ford satıcısının kızı) oturuyordu ve masa örtüsünün üzerine tırnaklarıyla İngiltere ayrıldıktan sonra dini güruhların yönettiği ülkesinin hudutlarını çiziyordu.

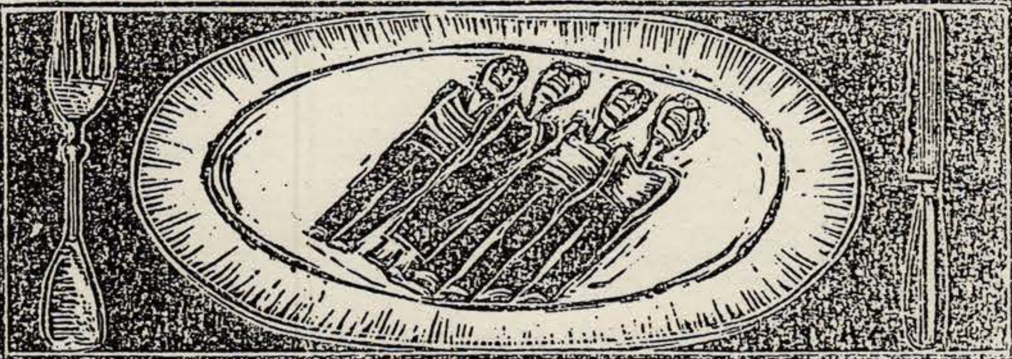
Dana kızartması servisi sırasında Pinter'in sesi yükselerek İngiliz aksanı kızgın tona ulaştı. Onun masasının karşı köşesinde oturan, birkaç gün önce kocasının gazetesi Tercüman'ın bürosunda ziyaret ettiğimiz, yaygınca okunan köşe yazarı N.Ilıcak ve Amerikan diplomatik Misyonu Şef yardımcısı, hiç gülmeyen, tıknaz, renkli camlı gözlükleriyle kendine çelik gibi hakim olan Frank Trinka'yla tartışmaya girdiğini duyabiliyordum. Pinter'in ne dediğini çıkaramıyordum ama Ilıcak ve Şef yardımcısının "Bu sizin görüşünüz..." diye cevap verdiklerini duyabildim. Büyükelçi etini kesmekle meşgul, Pinter'in ses tonu "Hause of Commons" (Genelev) daki M. P'ninkine eriştiği zaman dahi yazarın tarafına bir göz olsun dahi atmadı. Sefire ise takdire şayan dengeli bir tutumla coğrafi çizimine devam ediyordu. Kocası yanındaki kişiyi konuşmaya çekmeye çalışıyordu. Pinter yüksek tonla masanın karşısına Ilıcak'a bağırdı "Bu bir tahkirdir ve hakaret amacıyla yapılmıştır ve ben bunu gerisin geri yüzünüze çarpıyorum!". Sonradan öğrendiğime göre Pinter'e Türkler durup ülkelerinin gerçeklerini göğüslemek durumundayken onun evine geri dönüp herşeyi kârlı bir oyunda kullanabileceğini söylemiş.

Büyükelçi hemen kristal su bardağına gümüş bir kaşıkla vurdu ve suküneti sağladı. "Miller'a gurur duyduğumuz konuğumuz olarak hoşgeldiniz demek isterim" dedi ve benim tiyatro çalışmamı övmeye başladı. Masayı bir gözden geçiren bakışım son olarak Pinter'in üzerinde bir an durdu. "Bu bütün görüş açılarının burada hoşgörüyle karşılandığını ispatlar" dedi. Sonra büyükelçilik binasının döşemesini parmağıyla işaret ederek, sesi heyecandan kalınlaşmış "Demokrasi buradadır. Tam burada ve biz bundan gurur duyarız. Komünist bir ülkede bunun olabileceğini düşünebiliyor musunuz?" Sonra geldiğim için bana teşekkür etti.

Anladım ki bu övgülere cevap verip vermemek bana kalmıştı. Protokol izlenmeliydi ve Büyükelçi daveti yapan evsahibiydi. Ama orada, o aydınlık odada otururken gözümün önüne şu görüntü geldi: Ressamın karısı boş yastığa bakıyor, kocası bir mil uzakta

(Devamı 9. sayfada)

BAKIŞ

E.Mahmut Soner

Devleti ve Zeynep'i kurtarmalıyız

KORKTUĞUMUZ başımıza geldi. Böyle olacağı belliydi. Başbakan Turgut Özal'ın kızı Zeynep Özal sonunda yapacağını yaptı. Türk devleti ile bölünmez bir bütün olduğu için de Türk milleti büyük bir tehdit altına girdi. Mesele Kürtleri hiç mi hiç ilgilendirmemektedir.

Tercüman gazetesi başyazarı Nazlı Ilıcak isabetli bir teşhisle tehlikenin büyüklüğünü gösterdi. "Devleti kurtarmak için Zeynep'i evlendirelim" çözümünü getirdi.

Evet devlet ve millet kurtulmalıdır bu tehlikeden. Üstelik bu, dış düşmanlara da benzemez, iç düşmana da benzemez, silip süpürür, alır götürür, yürek yakar, namus meselesidir.

Ama iş burada çatallaşmakta ve çözüm güçleşmektedir. Zeynep "başı boş" bırakılmıştır. Gerçi zurnacıya gitmemiştir. Ama sonuçta bir davulcuyla başgöz olmuştur. Basın davulun küçük olduğunu, buna davul değil "bateri" demek gerektiğini açıklayarak devlete sahip çıkmıştır. Ancak "ölçme" işi henüz tamamlanıp başbakan Turgut Özal'a rapor edilmiş değildir.

Bu nedenle başbakan haklı olarak "Zeynep'i davulcuya vermem" diye diretmektedir. Belli ki o da kaş yapayım derken göz çıkarmaktan yana değildir. Özal-Zeynep-Davulcu!.. Devletin itibarına hiç yakışmıyor.

Başbakanımızın haklı hassasiyetini anlıyoruz ama Zeynep'i Amerika'ya gönderip işin içinden sıyrılmak gibi bir fikir beyan ettiler ki, bunu asla tasvip etmiyor, dahası Türk milletine ve Türk erkeklerine (Kürtleri hiç mi hiç ilgilendirmez) ağır bir hakaret sayıyoruz. Düşünün bir, devletimizin namusunu Zeynep'le birlikte Amerika'ya göndereceğiz ve oradan sağlam dönecek. Hiç olur iş mi bu?

Türkiye'de —hele bu somutlukta— devletin namus ve itibarını kurtaracak insanı mı kalmadı. Gerçi Asım da yiğit çocuğa benziyor. Hem de "ortadirek"miş! Ama eğer bir tereddüt varsa, cumhurbaşkanımız Kenan Evren'in de yüksek tasvipleri alınarak konuyu referanduma sunmak uygun olurdu. Dilenirse referandumda yurttaşlardan oylarıyla birlikte ölçü de istenebilir. Görülecektir ki anayasa referandumunda "hayır" diyen yüzde sekiz buçuk vatan haini bile devletin itibarını kurtarmak için "evet" diyecektir.

Ayrıca bu kadar çok adayın içinden en uygun olanın nasıl seçileceği konusu sadece Zeynep'in tecrübelerine güvenilerek halledilmemeliydi. Başbakanın uzakdoğu seyahatlerine katılan heyetin uzmanlığına başvurulmalıydı. Bir ......'nın tanık olup aktardığı bir "yarışma gecesi"nin sonuçları Özal ailesine de aktarılabilir, devlete ve millete üstün hizmette bulunulabilirdi.

GERÇEK gazetesinden fabrika haberleri

PATRONLARIN İŞ BİLGİSİ

Ben Çerkezköy organize sanayi bölgesinde çalışan bir işçiyim. Burası, patronların rahat yatırım yapabilmeleri için tüm altyapı tesislerinin devlet eliyle kurulduğu, fabrika kuranlara vergi muafiyeti ve birtakım teşviklerin sağlandığı bir yerdir. Devlet burayı işverenler için o kadar cazip hale getirmiştir ki, hertürlü işlerinin takibi için son sistem teleks, telefon sistemleriyle donatmış, İstanbul'daki konforlarını aratmayacak lükste sosyal tesisler kurmuştur.

Trakya'daki tüm işverenler her ay bu tesislerde "iş bilgisi" adını verdikleri düzenli toplantılar yapmaktadırlar. Bu toplantılarda işçiler üzerinde oynayacakları oyunları tezgahlıyorlar. Fabrikalarda fişledikleri ilerici işçileri fotograflarla, gizlice çektikleri filmlerle birbirlerine tanıtarak bu insanların, başka fabrikalarda işe girmelerini engelliyorlar. Bu çalışmalarında faşist Türk Metalcilerle, Teksifin başına çöreklenmiş çanak yalayıcıları da efendilerine layık olabilmek için ellerinden gelen gayreti gösteriyorlar.

Görülüyor ki, patronlar ve uşakları açlığımızın, yoksulluğumuzun ilelebet sürmesi için kapalı kapılar arkasında nice hesaplar yapıyorlar. Sınıfımıza oynanan bu oyunları bozmanın tek yolu, birlik olup sonuna kadar mücadele etmektir...

Yaşasın işçilerin örgütlü mücadelesi...

Bir Gerçek Okuru

KİMLER GREV YAPABİLİR?

Aydın Yaprak Tütün Bakım Atelyesinde çalışmaktayım. Çalışan işçi sayısı 120 kişidir. İşyerimizde işveren kapının yanına bir genelge asmış. Şunu yazıyor: "Sözleşme ve grev ve lokavt kanununun 39. maddesi gereğince şu kişiler gereve katılmayacak: 17 bekçi, 35 işçi, yazıcı, usta ve usta yardımcısı". Toplam sayısı 60'ı geçiyor. Bizim sarı sendikamız Tek Gıda-İş Sendikası kendi menfaatlerine güzel oturumlar yapıyor. Bu sendikanın bir işyerinde yapacağı grev işçi arkadaşların yararına değil, işverenin yararınadır. Benim bildiğim bir işyerinde grev varsa, hak alınacaksa bütün işçi arkadaşlar greve katılır, yarısı değil.

Bir Gerçek Okuru

KÜRTLERİN DİLLERİNE DUR DENİLİYOR

Biz Ağrı'nın Doğu Beyazıt ilçesinden ve yakın şehirlerinden İstanbul'a çalışmak için gelen köylü ve Kürt olduğumuzdan, başka iş yapmamızı uygun görmedikleri için inşaatlarda çalışmak zorunda bırakılan bir grup işçiyiz. İnşaat dilinde ameleyiz. Birgün çalışıp birgün boş kalan ve 1500-2000 liraya talim yapan biz ameleler bugüne kadar faşizmin çok çilesini çektik ve zorlamalarına boyun eğdik ve hâlâ eğdiriyorlar.

12 Eylül faşizmi geldi geleli ana dilimizi ve gelenek-göreneklerimizi unutturmaya zorluyorlar. 12 Eylül olduğundan hemen sonra sokaklarda, dairelerde ve hatta evimizde ailemiz arasında Kürtçe konuşmamızı yasak ettiler. Konuşanı tutup tutup götürdüler. Bu sıkı baskı uzun süre devam etti. Köylerden karakollara şikayetler artınca baskılar kesilir gibi olduysa da yine devam ediyordu. Biz ailemiz arasında evimizde nasıl ana dilimizi konuşamıyoruz diye dilekçeler yazıldı. Öncülük eden ilerici insanları sorgulamalara çağırdılar.

Baktılar çok sıkılık böyle devam etmeyecek, Kürtçe konuşmamızı serbest bıraktılarsa da lafta kaldı.

Bugün çocuklarını ve ailesini köyde bırakmış biz inşaat işçileri kendi aramızda doğru dürüst ve açıkça anadilimizi konuşamıyoruz. Zorla Türkçeyi konuşmaya çalışıyoruz. Çünkü bizim gibi Kürtçe konuşamayan insanların yanında Kürtçe konuşmamız yasak. Bu ne biçim demokrasi, ne biçim hürriyet? Yetkililer hep bu kelimelerden bahsediyorlar ama laf olsun diye.

Adının olmadığı yerde kendisi olmaz ki. Bunu iyi bilen biz Kürtler ve Türkler, aynı inşaatı bitirmeye çalışan biz işçiler kurtuluşumuzun SOSYALİZMLE olacağına inanıyoruz. Sosyalizm olmadan Kürtler ezilmekten kurtulamaz. Buna inanıyoruz.

Kadıköy'den Bir Kürt İnşaat İşçisi

(Gerçek, Haziran 1985, Sayı 237'den alınmıştır)

F-16 rüşvetinin kaymağını Şahinkaya yedi

Türkiye bir ABD firmasından 160 adet F-16 savaş uçağı satın almak için iki yıl önce anlaşma imzalamıştı. Uçak yapımcısı General Dynamics firmasının eşki başkan yardımcısı Takis Velotis, bu satış anlaşmasının yapılabilmesi için Türkiye'de 12.5 milyar TL. rüşvet dağıttıklarını açıkladı. Haber Türkiye'de manşetlerden inmiyor. Ama rüşveti "kimlerin aldığına" dair en küçük bir ima bile yok. Herkes rüşveti alanların "biz aldık" diye ortalığa çıkmasını bekliyor.

Rüşveti kimin yediği besbelli: Tahsin Şahinkaya ve ortakları. GERÇEK gazetesi 20 ay önce bu rüşvet ilişkisini belgeleriyle açıklamış, en büyük rüşvetçinin 12 Eylül Cuntası üyelerinden ve şimdiki Cumhurbaşkanlığı Konseyi üyesi Tahsin Şahinkaya olduğunu ispatlamıştı. Şahinkaya daha tümgenerallikten başlayarak, yediği rüşvetlerle büyük bir servet edinerek dünyanın en zengin 7. generali oluvermişti. F-16 projesinden de büyük bir vurgun sağlayarak servetini daha da büyüten Şahinkaya'nın bu "bu yükseliş hikayesini GERÇEK gazetesi Ocak 1984 özel sayısında şöyle belirtiyordu:

"Tahsin Şahinkaya'nın iş alemine girişi Çanakkale Seramik Genel Yönetim Kurulu Başkanı (ve şimdiki İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı) İbrahim Bodur ile BAĞFAŞ'ın kurucusu Recep Gencer ile başlıyor. Kamuoyunda özellikle Kalebodur seramikleri ile tanınan Çanakkale Seramik ile BAĞFAŞ sıkı ortaklık içinde olan, birbirlerine ait hisse senetlerine sahip bulunan iki firmadır. BAĞFAŞ Bandırma-Erdek Yolu üzerinde fosfattan suni gübre üreten fabrikanın sahibidir. BAĞFAŞ'ın patronu Recep Gencer İŞKUR adlı yeni bir şirket kurar. Kükürtü işleyip sülfirik asit imal edecek olan bu fabrikanın BAĞFAŞ tesislerinin karşısındaki inşaatının hafriyat ve tesviye işlerini Şahinkaya kendi emri altındaki askeri birliğin erlerine yaptırır. Yasalar gereği askere alınmış olan erleri bir işveren emrinde angarya çalıştıran Tümgeneral Şahinkaya'nın bu hizmet karşılığında adı geçen işadamından kaç para rüşvet aldığını bilmiyoruz. Ama emekliliği sözkonusu olunca asıl rüşveti istediğini biliyoruz.

Gerçekten de, Şahinkaya İbrahim Bodur ile Recep Gencer'e "o yıl emekli olmasının ihtimal dahilinde bulunduğunu söylemiş" ve "istikbalinin teminat altına alınması" için bu işadamlarından "yardım" rica etmiştir. Hava tümgeneralinin bu ricası adı geçen işverenler tarafından kabul edilmiş ve generalin eşi Sema Şahinkaya İŞKUR'a hissadar yapılmıştır. Böylece Tahsin Şahinkaya eşi vasıtasıyla İŞKUR'un 16 kurucu ortağından birisi haline gelmiştir."

F-16'nın eski Başkan Yardımcısı Veliotis, Milliyet'e açıkladı

"TÜRKİYE'DE 23 MİLYON DOLAR DAĞITTIK"

12.5 milyar rüşveti

KİM YEDİ?

●Açıklamaları tüm dünyada büyük yankılar yapan ve F-16 uçaklarının yapımcısı "General Dynamics" firmasını güç durumlara düşüren, şirketin eski yöneticisi Rum asıllı Amerikalı Takis Veliotis, şimdi Yunanistan'da yaşıyor

●Şato gibi bir evde, geniş güvenlik önlem leri altında hayatını sürdüren Veliotis, bu güne kadar üç sulkast girişiminden şans eseri kurtuldu

HABERİ 8. SAYFADA

Milliyet

PERŞEMBE 11 TEMMUZ 1985

Veliotis'ten açıklamalar

Bütün gayretimiz, F-16'ların F-18'lerden üstün olduğuna Türkiye'yi inandırmak... F-16'ları satabilmek için Türkiye'de kadınlı, kızlı partiler düzenledik. Buna benzer başka yollara da başvurduk. Kimi komisyon, kimi rüşvet diye aldı, ülkesine göre işin adı değişti

Aynı yolları Yunanistan, Mısır ve Güney Kore'de denedik, sonuçta, oralarda da başarılı olduk

Türkiye'de yapılan rüşvet dağıtım işini, General Dynamics firmasının eski müdürlerinden ... ve yardımcısı Serano, pek güzel yürüttü

Bütün söylediklerimi kanıtlayacak durumdayım. Elimdeki bantları gizli bir yerde saklıyorum. Beni öldürmek istiyorlar ama, ölümüm onlara bir şey kazandırmaz. Çünkü, elimdeki belgeler ... 'duğum gün açıklanacak

Firma yetkilisi bugün rüşveti hangi teknikle verdiklerini de açıklıyor. "İşin kitabına uydurulması" off-set denilen bir teknikle oluyor. Bunu da GERÇEK'in aynı sayısından izleyelim:

"... Amerikan General Dynamics, F.Almanya'daki ünlü kimya ve ecza firması Höcst'ü kontrolü altında tutmaktadır. Türkiye'de de tesisleri bulunan Höchst firması F-16'ların off-set ödemesi için bir paravan şirket kurmuştur. Bu paravan firma Sema Şahinkaya'nın da ortak olduğu azot ve gübre fabrikası BAĞFAŞ'a % 35 nisbetinde ortak olacaktır.

●Öte yandan General Dynamics kendisine bağlı bir firma olan Philips-Dodge aracılığıyla Rize Çayeli'deki bakır ve çinko kompleksi'ne ortak olmuştur. Bu amaçla kurulmuş olan Rize Çayeli Bakır Çinko Şirketi'nde General Dynamics'e bağlı Philips-Dodge firması % 49 hisseye sahiptir. Etibank % 45 hisse almıştır. Üçüncü ortak olan Gama adlı firma da kuruluşun % 6 hissesine sahiptir. T.Şahinkaya'nın kızı ise bu Gama şirketinin hissedarıdır. Böylece adı geçen Philips-Dodge ve Etibank'ın ortak olduğu yeni firmanın % 2'si Gama Şirketi aracılığıyla T.Şahinkaya'ya ait olacaktır. İşletmenin başlangıç kapasitesinde günümüz cari fiyatlarıyla Şahinkaya'nın kârı şimdilik yılda 200 milyon liradır.

●Ayrıca General Dynamics'le görüşmeler sırasında projenin off-set ödemesinin hazırlıkları başlamıştır. 1981'de yapılan bir anlaşmayla Çayeli'de elde edilecek olan kükürtü İŞKUR satın alacak, böylece kâra ortak olacaktır. Off-set ödemesinde T.Şahinkaya ailesinin payı bu kadar da değildir. General Dynamics yukarıda saydıklarımıza ilaveten, ayrıca kendisine bağlı Alman WOHLE METALL GESELLSCHAFT adlı firma aracılığıyla Kalebodur'a yatırım yapacaktır. WOHLE firması ile Kalebodur seramiklerin ihracatını artırmak ve yeni pazarlar bulmak için yeni bir ihracat şirketi kuracaklardır. Off-set'in geri kalan kısmı seramiğin pazarlanması ile sağlanacaktır. Kalebodur'un ortağı olan Şahinkaya'nın ise hem kendi şirketinin mallarına yeni pazar bulunması nedeniyle üretimden pay alacak, hem de bu yeni ihracat şirketine ortak olarak ticari kârdan hisse alacaktır.

●F-16 projeleriyle ilgili Gama, BAĞFAŞ: Kalebodur ve İŞKUR'un hepsinde Şahinkaya'nın hissesi vardır. Örneğin Rize Çayeli'de 30 milyon ton civarında maden rezervi bulunmaktadır. Yeni kurulan şirket yılda başlangıçta 600 bin ton ham cevher işleyecek ve 62 bin ton bakır, 206 bin ton kükürt, 41 bin ton çinko üretecektir. Bu demektir ki 30 milyon tonluk cevher tükeninceye kadar uzun yıllar Şahinkaya'nın kendisi, çocukları ve hatta torunları salt bu işletmenin kârından her yıl pay alacaklardır.

●F-16 uçaklarının satışının off-set kısmının cari kurdan tutarı 1 milyar 600 milyon dolardır. Bu paradan Tahsin Şahinkaya'da belli bir yüzde alacaktır. Üstelik de sürekli yatırım sahibi olarak kârını ilerideki yıllarda çoğaltacaktır. 5 milyar dolar civarındaki siparişten Şahinkaya'nın aldığı başka komisyonların da bulunduğu, bununsa ileride ortaya çıkacağı, ayrıca Şahinkaya'nın F-16 siparişinden daha da önce büyük komisyonlar aldığı, Amerika'daki zenginliğini bu rüşvetlerden sağladığı, bunların önümüzdeki yıllarda ABD'de açığa vurulabileceği, çünkü F-16'ların yapımcısı General Dynamics'e rakip olan NORTHROP ile McDONNEL-DOUGLAS firmalarının meseleyi kurcaladığı, meselenin Avrupa ve Amerika kamuoyunda uzun süre gizli kalmayacağı, esasen Time dergisinde en zengin generaller listesinin Kasım ayında yayınlanmasında rakip firmaların dahli bulunduğu, buna rağmen Northrop'un General Dynamics ile Türkiye'nin 9.12.1983 anlaşmasını önlemediği belirtiliyor. Tekelciler arasındaki bu rekabet dünya basınında yeralmıştır. Northrop'la McDonell Douglas'ın ortak yapımı F-18 uçaklarının son üç yıldaki siparişlerle G. Dynamics'in F-16'larını geride bıraktığı Türkiye'nin siparişiyle General Dynamics'in büyük bir zafer kazandığı yazılırken, bu rekabet ABD Hava Kuvvetleri Bakanı Verne Orr'un Türkiye'ye F-16'ları ve Deniz Kuvvetleri Bakanı John Lehman'ın ise F-18'leri pazarlamaya girişmesi ile ABD Kongresini karıştırmıştır. (Bak. Newsweek, 5 ve 19 Eylül 1983)

Şimdi Türkiye'de "sıkıntı" birkaç bürokratı harcayıp Şahinkaya'yı bu işten sıyırmak olmalıdır. Öyle ya, Şahinkaya ve darbeci arkadaşları, "anarşi, yolsuzluk ve rüşvetle" mücadele etmek için gelmemişler miydi?..

Evren fetva verdi, kanun değişti

Söylentisi ne zamandır halk arasında ve her çevrede ayyuka çıkan F-16 savaş uçakları rüşvet olayı sonunda su yüzüne çıkıverdi. Şimdi soruşturması sürüyor. Lâkin bu soruşturmanın da hikâyesi bir acayip.

Kenan Evren bir yerde çıkıp da "Anayasa'nın 15. gecici maddesi soruşturma açılmasına engel değildir. Ben soruştu ma açılsın diye talimat verdim" diyene kadar herkes -hukukçusundan köşe yazarına, bakanından siyasi parti sözcülerine kadar herkes— tersini söylüyordu. Genel hukuki kanı, 15. maddenin böyle bir şeyi engellediği idi. Evren'in fetvasından sonra ise durum anında değişti. Şimdi soruşturma sürüyor.

Acayiplik de burada. Dikkati çeken iki nokta var: Birincisi, 15. madde olduğu gibi ortada dururken Evren bu Anayasa hükmünü —kendi getirdiği Anayasa'nın hükmünü— hiçe sayıp "talimat verdim!" diyebiliyor. Yani düpedüz buyruk verip kanunu çiğniyor.

İkincisi, daha da ilginç. Şimdi 15. maddenin soruşturmaya hukuken engel olmadığı konusunda herkes mutabık olduğuna ve soruşturmaya da başlanıldığına göre, demek ki kanun değişti... Evren, bir sözüyle, mevcut kanun hükmünü hükümsüz kılarak "içtihat" getirdi. Yani kanun yaptı!

Faşizmin yasa masa dinlemeyen, benim sözüm kanundur anlayışı ve pratiğinin nasıl hâlâ geçerli olduğunu görüyoruz. Evren ve şürekâsı iktidarı zorbalıkla gaspedip parlamentoyu dağıtarak o zamanki meşru anayasayı rafa kaldırdıklarında da aynısını yapmışlardı. "Çıkardığımız kararnamelerden mevcut anayasa hükümleriyle çelişenler olursa o anayasa hükümleri iptal edilmiş demektir" diye kendi kendilerine fetva çıkarmışlardı. O zamandan bu yana rejimin meşruiyet pratiğinde pek bir şeyin değişmediği pek güzel anlaşılıyor.

Evren buyuruyor, kanun hiçe sayılıyor!
Evren fetva veriyor kanun değişiyor!

Papa suikasti duruşması:

İlk bölüm fiyaskoyla neticelendi

M. Ali Ağca ile Serdar Çelebi Roma'da duruşmada.

27 Mayıs'tan beri Roma'daki Foro İtalico'da devam eden Papa suikasti ile ilgili mahkemenin ilk bölümü, 30 duruşmadan sonra yaz tatili nedeniyle sona erdi. Duruşma bu yılın Eylül ayında yeniden başlayacak.

İki aya yakın süren bu mahkemede, faşist Ağca "Bulgar izi" sürücüleri için tam bir bumerang oldu. Ağca'nın "Ben İsa'yım" diyerek sürdürdüğü şovu, bir yığın yalan ve çelişkiden oluşan bir zincir oluşrurken, Papa suikastine Bulgarların karıştığını belgeleyen tek bir kanıt ortaya koyamadı.

Bulgar Sergey Antonov'a ancak 26. duruşmada söz geldi. Antonov, faşist Ağca'nın kendisine ve ülkesine yaptığı iftiraların mesnetsizliğini mahkeme önünde yaptığı konuşmasıyla bir bir açığa çıkardı. Duruşma hakimlerinden A. Marini'nin kendisiyle yapılan bir röportajda "somut olan tek şeyin Türk izi" olduğunu söylemesi de, duruşmanın bu ilk yarısında kaybedenlerin "Bulgar izi" sürücüleri olduğunu gösteriyor.

Öte yandan Mafya'nın yanısıra, İtalya'nın en büyük suç örgütü olan Camorra'nın şeflerinden birisinin yaptığı açıklamalar, gerçek bir sansasyona neden oldu. Camorra'nın Napoli şefi Raffeala Cutolo'nun bir zamanlar sağ kolu durumundaki Giovanni Pendico, annesinin eski örgüt arkadaşları tarafından öldürülmesi üzerine kızarak gazetelerde çeşitli açıklamalarda bulundu ve Ali Ağca'nın Ascoli Piceno hapishanesindeyken İtalyan gizli servisi SİSMİ'nin o zamanki şefi Musumeci ile Camorra'nın şefi Cutolo ile görüştüğünü ve kendisinin "Bulgar izi" konusunda ikna edildiğini belirtti.

Bilindiği gibi İtalyan gizli servisi SİSMİ, CIA'nın İtalya'daki bir kolu ve sadık hizmetkârıdır. Bu işbirliği NATO sözleşmesine ek bir anlaşma ile de garanti altına alınmıştır.

Duruşmanın Eylül ayında başlayacak ikinci safhasında aşağıdaki gelişmelerden birisinin veya birkaçının olabileceği konusunda tüm gözlemciler hemfikirdirler:

●Mahkemeye son verilerek iki buçuk yıldan beri süren bu yargılamanın suçsuz sanığı Antonov serbest bırakılır.

●Ya da Ağca'nın inandırıcılığını yitirmesi nedeniyle, ortaya yeni "şahitler" sürülerek, sosyalist Bulgaristan'a ve genel olarak sosyalizme karşı sürdürülen antikomünist propagandaya devam edilir.

●Veya CIA'nın debelendikçe battığı bu bataktan kurtulmak için Kennedy'ye suikast düzenleyen Oswald'ın Dallas'taki emniyet müdürlüğünde başka bir kiralık katil tarafından "suikaste" kurban gitmesi türünden bir senaryo ile Ağca "ortadan kaldırılır" ya da Ağca "intihar eder."

CIA'nın parmağı olan bir oyunda herşey mümkündür.

Kayıkçı Şevket'in dehşetli yalnızlığı

Ereğli Demir Çelik'te bakanlık, sendikaların "yetki alma yarışını" baştan keserek, 5600 işçi için MESS-Türk Metal (MHP'lilerin faşist sendikası) arasında imzalanmış sözleşmeyi "teşmil" yetkisini kullanarak yürürlüğe soktu. Bu, "Sendikalara ne gerek var, sendika olmadan da sözleşme olabiliyor" anlamına geliyor.

Öte yandan Çalışma Bakanlığı sendika yasasında bazı değişiklikler yapıp, sendikaların "kurum" olarak da ortadan kalkacakları hedefler öngörüyor. Buna Türk-İş yöneticilerini, tıpkı bundan önce herşeye ortak oldukları gibi "ortak" etmek istiyor. Şevket Yılmaz, benden bu kadar dercesine geri çekiliyor, Narin "Yiğit olan masaya gelir" diye cevap veriyor.

Şevket darıldı ya, Çalışma Bakanlığı üstüne üstüne gidiyor. "Türk-İş'te yolsuzluk yapıldı" diyor. Şevket'in en zayıf yanı da budur. Namusludur! Büsbütün darılıyor, bakanlığa küsüyor.

Türk-İş yönetimi oturup yasalarda şimdiye dek yapılmış değişiklikleri bilmem kaçıncı kere görüşüp "rapor" haline getirmek ve —hükümete darıldığı için— Evren Paşa'ya sunma kararı alıyor.

Hükümetin işleri Şevket'siz, Şevket'in işleri işçisiz, işçinin işi Türk-İş'siz, Türk-İş'in işi sözleşmesiz, sözleşmeler sendikasız, hayat bütün bunlarsız yürüyor!..

Tuhaf bir durum. İşçilerle ilgisi olmayan, ama sonuçta ve imaj olarak "işçi hareketi ile ilgiliymiş" gibi görünen bir "hareket" bir gürültü, bir demeç yarışı, bir polemik sürüp gidiyor. İşçiler adına birileri oturup konuşuyor, karar alıyor, uyguluyor. Ne tuhaf!

Peki nereden kopacak bu, "neresinden incelmişse orasından" mı? Galiba ve herhalde öyle olacak. Türk-İş'ten yukarısının rolü kalınlaştıkça, işçilerin ekmeği inceliyor. İnceldiği yerden kopacak, "ekmek" isteği üstünde gelişecek olan işçi hareketi kendi sendikalarını da kurtararak bu kamburu sırtından atabilecektir.

Türkiye'de işçi adına "hareket" bu görüntüleri sunuyor, işçi hareketi kendi görüntüsünü ortaya koyuncaya kadar da süreceğe benziyor.

Binde bir bile değil

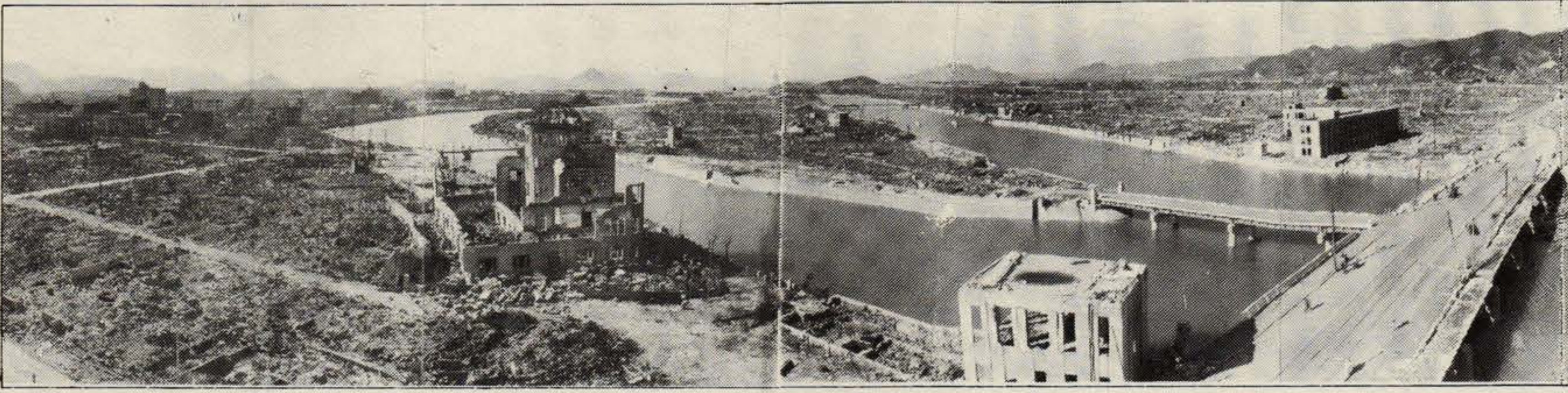
Türkiye'de TV hemen her akşam "pişmanlık yasasının" yararları üzerine açık oturum düzenleyip program yayınlıyor. Radyolar tutuklu ve mahkumları 11 Eylül'e kadar yasadan yararlanmak için başvurmaya, aileleri de, çocuklarını ikna etmeye çağırıyor. Kendisine "genel siyasi af" için gelen tutuklu ailelerine Adalet Bakanı, bu yasadan yararlanmayı, çocuklarına bunun için baskı yapmayı tavsiye ediyor.

Besbelli ki "yasaya rağbet" hemen hiç mertebesinde kaldı. Yasa idamdan ve müebbet hapisten ve ağır hapis cezalarından kurtulmak isteyen siyasi tutuklulara "arkadaşlarını ihbar edip itiraflarda bulunma" koşulu getiriyor. Elbette siyasi tutuklular, değil idam, müebbet veya ağır hapis, bir gün bile ceza yemek istemezler. Çünkü onlar zaten suçlu değillerdir. O halde "böyle bir fırsattan" yararlanmak isteyenlerin sayısı devede kulak bile değil.

Önce şu noktaya kırmızı işaret koyalım: Yasadan yararlananlar var. Yararlanmak için 30'a yakın kişinin de başvurduğu açıklandı. Belki 11 Eylül'e kadar daha başvuranlar da olacaktır. İlginç ve şaşırtıcı olan hiç bir yanı yok, yasadan yararlanmak isteyenlerin tümü de maceracı-terörist "sol" hareketlerin liderleri ve kadroları oluyor. Namus, erdem ve yiğitlik üstüne bir zamanlar "mangalda kül bırakmamış" bu "yiğitler" en küçük bir "bireysel kurtuluş kapısı" önünde bütün bu değerleri bir çırpıda unutup faşizm önünde secdeye varıyorlar. Sufli bir korkaklığın, aşağılık bir bencilliğin küçük burjuva maceracılığın bir yüzü olduğunu belirten işçi sınıfı bilimini doğrulayarak son görevlerini yapıyorlar.

Fakat önemli ve sevindirici olanı, bir çoğu maceracı guruplara mensup olsalar bile, siyasi tutukluların bu yasadan medet ummamış olmalarıdır. Elli binin çok üstünde siyasi tutukludan 50 kişi bile değil. Yani binde bir bile değil!

Nedeni gayet basit:Yasa kişiye iki yol bırakıyor: ya namuslu olmak ya da hain. Bu, rejimin mantığı bakımından çok normal. Çünkü faşizm için namusluluk vb. gibi erdem yoktur. Ama insan olan insan için ihbarcılık ve itirafçılıktan daha alçaltıcı şey de yoktur. Yasa en genel olana, kişinin insani yanına saldırdığı için siyasi tutuklu kitlelerini iğfal edememiştir.

"Enola Gay" isimli uçağın Hiroşima'ya attığı bomba "Küçük Oğlan"

40 yıl önce Hiroşima — Nagazaki

Nükleer dehşetin kapısı Hiroşima'da açılmıştı

Hibakusha nedir?

Hiroşimaya atılan bombadan sağ olarak kurtulabilen insanlarda zamanla nükleer etkiden kaynaklanan ishal, kusma, ateş, halsizlik, kanama, saç dökülmesi ve akyuvarların azalması gibi bozukluklar görüldü. Genel olarak Hibakusha diye adlandırılan bu hastalık kalıtımla da yayılabilmekteydi. Bu nedenle hastalar ilerleyen zamana rağmen evlilikten ve çocuk yapmaktan vazgeçmişlerdi. Hibakushalar kendilerini mahvolmuş saydıklarından, akrabalarını ve yakınlarını korumak için tek başlarına yaşıyorlardı.

Bugün de alınan bütün önlemlere rağmen, Japonya'da yaklaşık 400 bin Hibakushalı insan vardır. 1954 yılında bir Japon balıkçının tehlikeli bölgenin uzağındaki açık denizde radyoaktif artıklara rastlaması ve bir süre sonra ölmesi Japon halkında öfkeyle birlikte atom silahlarına karşı büyük bir hareketin başlamasına neden oldu. Kısa zamanda güçlenen bu hareket bir yıl sonra ilk meyvesini verdi ve 1955'in Ağustos ayında Hiroşima'da atom ve hidrojen silahlarına karşı ilk dünya konferansı yapıldı. Bu konferans aynı zamanda Hibakushaların bir çatı altında toplanmalarına neden oldu. 1956 yılında Nihon Hidankyo derneğini kurdular. Başta Amerika olmak üzere dünyanın çeşitli ülkelerinde zaman zaman gösteri ve yürüyüşler düzenleyerek seslerini duyuran Hibakushalar atom silahlarının yok edilmesi için mücadele veriyorlar.

- Atom bombasının yarattığı tabloyu insanlık kabullenemez.
- Nükleer artıkların etkileri hâlâ devam ediyor.

Japon militarizmi, Avrupa'da faşizme diz çöktüren Sovyet orduları önünde ve Kuvantung muharebesini kaybedip yenilmişken, yani II. Dünya Savaşı fiilen bitmek üzereyken ilk atom bombası kullanıldı. Bunun için atom bombasının kullanılması "savaş dışı"bir olay olarak değerlendirildi.

Suçlu ABD yönetimi idi. Eline geçirdiği atom bombası tekelini, savaş sonrasında dünyayı egemenlik altına almak için kullanmıştı.

Bu nükleer silahların ilk kullanımıydı. 6 Ağustos'ta Hiroşima'ya atılan bomba nükleer dehşet döneminin kapısını aralamıştı. Üstelik insanlığın asla kabullenemediği bir tablo yaratarak.

● 200 bin insan bir anda kavrulup yokoldu. Bu insanlar tümüyle savunmasız, hazırlıksızdı.

● Civardaki yerleşim yerlerinden sağlık ekipleri geldi, sağ kalanlara yardım edemediler, çünkü yapabilecekleri hiçbir şey yoktu.

● Hiroşimalıların yakınları, akrabaları daha sonra şehre gelip ölülerini götürebileceklerini ummuşlardı. Onlar da cehenneme geldiklerini anlayamadan hastalandılar, sakatlandılar veya öldüler.

● Artıklar hayvanlara, bitkilere, çevreye sinip kaldı. İnsanları uzun süre etkiledi. Bütün hayatını korkunç acılar içinde geçirecek olanlar, ölenlerden çok daha fazlaydı.

● Atılan ilk ve en küçük bu atom bombasının öldürücü kalıntılarından doğa hâlâ kurtarılabilmiş değildir.

Bombanın etkilerini en acı biçimde yaşayan Japonlar, atom silahlarına karşı mücadelede de en aktif biçide yeralıyor.

ABD Atom bombasını dünya hegemonyasi için atmıştı

"Bomba neden yapıldı?" sorusu "Neden kullanıldı?" sorusuyla yer değiştirip 40 yıl soruldu.

Bu büyük cinayet ABD yönetiminin bir planıydı. Savaşın doğal bir sonucu olarak gösterilmek istendi. Gerçek başka türlüydü.

● Potsdam konferansında varılan anlaşma gereği, eğer Japonya teslim olmazsa Sovyetler Birliği de bu ülkeye karşı Ağustos 1945 başında savaşa girecekti.

● ABD başkanı Truman'ın acelesi vardı. Savaşa son vermek için değil, savaş sonrası döneme hazırlıktı bu.

● Savaş bakanı Stimson daha sonra bu "aceleyi" şöyle açıklamıştı: "Sovyetler Birliğine karşı stratejik üstünlük sağlamalıydık."

● ABD bombayı bizzat insanlar üzerinde deneyip sonuçlarını görmek istiyordu. Acelesi, savaş bitmeden bunu yapmak, fırsatı kaçırmamaktı. Bu dehşet verici gerekçe kanıtlanmıştır.

● Uluslararası Kızılhaç Örgütü'nün ilkyardım teklifi ABD yönetimi tarafından reddedildi. Bombanın sonuçları "askeri sır" sayılıp duyurulmadı. ABD ordusunun sağlıkla ilgili birlikleri bombanın hasta ve sakat kurbanlarına tek bir yardımda bulunmadılar.

● Bomba ABD'ye dünya egemenliği sağlayacaktı. Potsdam konferansının Avrupa için getirdiği statü 4 yıl boyunca, 1949 yılına kadar ABD diplomasisi tarafından sabote edildi. 1949 yılında Sovyetler Birliği ilk atom bombasını yaparak ABD'nin tekeline son verdi. Dünya ABD'nin bu bombaya tek taraflı olarak sahip olmasının getirdiği büyük tehlikeden böylece kurtulmuş oldu.

● Ama bugün bu "denge" bile tehlikeyi önlemiyor. Yeryüzünde bugün 40 bin adetten fazla nükleer başlık depo edilmiş durumda. Toplam infilak gücü, Hiroşima'ya atılan bombanın bir milyon kat fazlası. Bununla bütün insanlık bir kaç kere ölebilir.

● ABD bugün bu tehlikeyi bile kurcalamaktan kaçınmıyor.

Nükleer tehdit, tüm insanlık için en büyük ve en son tehdittir. Önlemek için ne gücümüz varsa harcamalıyız.

Helsinki Konferansı'nın 10. yılında bütün engellere rağmen

Barış ve yumuşama insanlığın baş hedefidir

Helsinki Konferansı 31 Temmuz 1975'de toplandı. Türkiye dahil 33 Avrupa ülkesi ve ABD ile Kanada'nın katıldığı toplantı "Avrupa Güvenlik ve İşbirliği" sorunlarını görüştü. Toplantının oluşumu, Sovyetler Birliği ve sosyalist sistem ülkelerinin dış politika ilkelerinin iştirakçi ülkelerce kabulü anlamına geliyordu. Helsinki Konferansı sosyalizmin zaferiydi.

Konferansın gündemi "Avrupa'da Güvenlik" sorunlarıydı, ama bütün ülkeleri ilgilendiriyordu. Konferans bütün insanlığı ilgilendiren konuları görüştü. Alınan kararlar barış ve yumuşama sürecini güçlendiriyordu.

HELSİNKİ KARARLARI

Helsinki Konferansı kararlarının bazıları özetle şunlardı:

● Yumuşamayı (detantı) daha evrensel bir bütün ve canlılığını koruyabilecek bir süreç haline getirmek.

● İştirakçi devletlerin siyasi bağımsızlık ve egemenlik haklarına karşılıklı riayet; toprak bütünlüğü ve özgürlük hakkının korunması; her birinin kendi siyasi, sosyal, ekonomik, kültürel sistemini özgürce seçmek ve geliştirmek hakkını tanımak.

● İlişkilerde toprak bütünlüğünü ve siyasi bağımsızlığı tehditten ve zora başvurmaktan kaçınmak.

● Ülkelerin mevcut sınırlarının şimdi ve gelecekte geçerli ve ihlal edilemez olduğunun kabulü.

● İştirakçi devletler evrensel barışı ve güvenliği ve adaleti bozmamak için aralarındaki anlaşmazlıkları barışçı yoldan

Detant politikasının mimarı Brejnev, ABD eski başkanı Ford (en sağda) ve ABD eski dışişleri bakanı Kissinger ile.

çözümlerler.

● İştirakçi devletler ilişkileri ne olursa olsun milliyetçi duygulardan kaynaklanan her türlü içişlerine müdahaleden kaçınırlar.

● İştirakçi devletler ırk, cins dil ve din ayrımı yapmaksızın insan haklarına, düşünce, vicdan, din veya inanç özgürlüğü başta olmak üzere temel özgürlüklere saygı duyarlar; topraklarında ulusal azınlıklar bulunan iştirakçi devletler bu hakları aynen onlara da tanırlar.

● Halkların haklarının eşitliği ve halkların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesi ışığında bütün halklar, tamamen hür olarak, istedikleri zaman ve istedikleri şekilde hiçbir dış baskı olmadan iç ve dış siyasi statülerini belirlemek hakkına her zaman sahiptirler.

● İştirakçi devletler, Avrupa'da siyasi yumuşamayı pekiştirmek ve güvenliklerini sağlamlaştırmak amacını taşıyan, her askeri çarpışma tehlikesini asgariye indirme ve silahsızlandırmayı yüceltme çabalarının kendileri için ne denli önem taşıdığını bilmektedirler. Bu alanda, etkili tedbirler almak zorunluluğunu duymuşlardır. Bu etkili tedbirler, eğilimleri ve yapıları dolayısıyla katı ve etkili bir uluslararası denetim altında, sonuç olarak genel ve tam bir silahsızlanmayı sağlayacak evreleri oluştururlar. Bu genel ve tam silahsızlanma dünyada barışın ve güvenliğin sağlamlaşmasını amaçlamaktadır.

HELSİNKİ'DEN SONRAKİ ON YIL

Ortaya çıkmasına öncülük edip imzaladıkları konferans sonuç belgesinin bir kısmını bu sayfamıza aldığımız hüküm ve ilkelerine sosyalist ülkelerin harfiyen uydukları kesindir. Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkelerin dış politika ilkeleri, Helsinki kararlarının sağlamlaştırılması ve daha ileriye götürülmesi doğrultusundadır. Ve bu politika, toplumların sosyal-tarihsel gelişimini ve bunun politik sonuçlarını bütün boyutlarıyla kavradığı için, sadece sosyalist ülkelerin ulusal devlet çıkarlarını değil, aynı zamanda bütün insanlığın çıkarlarını gözetir. İnsanlar Helsinki'den sonraki on yılı bundan daha kötü yaşamadıysalar eğer, bunu sosyalist sistemin varlığına ve evrensel çabalarına borçlu olduklarını bilmelidirler.

Ne var ki, son on yılı dünyamız daha az acılı ve daha az problemle yaşayabilirdi. Buna engel olan, başta ABD olmak üzere Helsinki Sonuç Belgesini imzalayan kapitalist ülke yöneticilerinin anlaşma hükümlerine uymakta gerekli titizliği göstermekten kaçınmalarıdır. Özellikle ABD yöneticileri ve başkanları, on yıl boyunca Helsinki Sonuç Belgesi'ni görmezlikten gelerek hareket etmişler, anlaşmanın bütün hükümlerini defalarca çiğnemekten çekinmemişlerdir. ABD, temel insan haklarının kendi ülkesinde çiğnenmene gözyummaktan başka, bu hakların hiçbirini tanımadan kendi yurttaşlarına karşı canavarca davranan faşist ve gerici yönetimleri (mesela Türkiye, Pakistan, Güney Afrika Cumhuriyeti, Sudan, El Salvador, Brezilya, Arjantin vb. gibi daha pekçok ülkeyi) mali politik ve askeri bakımdan destekleyerek, işlenen bütün insanlık suçlarının ortağı ve sorumlusu olmuştur. ABD yöneticileri için "ulusal egemenlik", "toprak bütünlüğü", "kendi kaderini belirleme" vb. gibi, pekçok uluslararası anlaşmanın ve Helsinki Senedi'nin hükmü olan haklar kabul edilebilir değildir. Ülkelerin içişlerine karışmıştır, Nikaragua'yı işgal tehditi altında tutmaktadır, Grenada'yı işgal etmiştir. Helsinki'de imza ile kabul ettiği "silahsızlanma" ve "Avrupa'nın güvenliği" de ABD yöneticilerini bağlamamıştır. Silahlanma yarışını on yıl boyunca artırarak sürdürmüşler, "Yıldız Savaşları" gibi dev projelerin eşiğine getirmişlerdir. ABD füzelerinin Avrupa'ya yığılması da Helsinki sonrasının bir gelişmesidir.

Helsinki'de öngörülen hedeflere varmak için mücadele sürmektedir, daha da sürecektir.

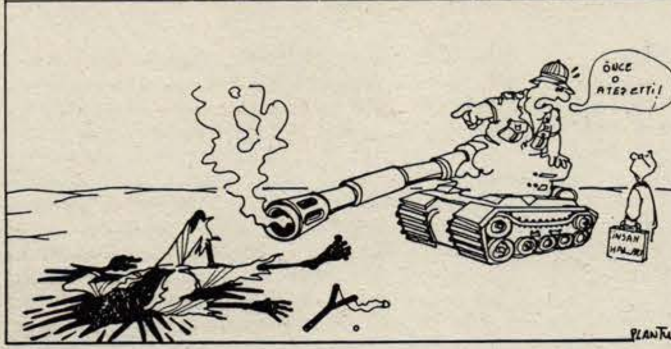
Helsinki toplantısına katılan ülke liderlerinin bir bölümü.

Güney Afrika'da mücadele sürüyor

Güney Afrika Cumhuriyeti'nde yine olay var. Geçen Eylül ayındanberi ırkçı rejimin polisi ve askeri yerli halktan beşyüzden fazla insanı öldürdü. Geçen ay 21 Temmuzda karaderili yerli halkın oturmaya zorlandığı gettolarda, özel yerleşim merkezlerinde sıkıyönetim ilan edildi ve ölüm olayları hızla arttı. Bu gidişle daha da artacak. Irkçı rejim silahsız halka "terör ve şiddet"e son verme(!) adına saldırıyor. Bundan yirmibeş yıl önce yine böyle sıkıyönetim altında bir tek günde 69 kişi öldürülmüştü. Daha sonra 1976'da Soweto olayları sırasında 575 kişi ırkçı rejimin saldırılarına kurban gitmişti.

Güney Afrika Cumhuriyeti'nde karaderili yerliler ve melez halk ülkelerinin gerçek sahipleri. Eski İngiliz sömürge yönetimi zamanla yerini çoğunluğunu Hollanda kökenli beyaz azınlığa bıraktı. Bu azınlık toplam nüfusun ancak altıda birini oluşturuyor. Renkli çoğunluk üzerinde hakimiyetini sürdürebilmek için de insan haklarıyla hiçbir surette bağdaşmayan "Apartheid" uygulamasını ısrarla sürdürüyor. Apartheid ülkede beyaz ırktan olanların ekonomik, politik, sosyal hakimiyetini hukuki imtiyazlarla sağlama bağlıyor. Yerli halk adeta insandan sayılmıyor. Şehirlerde oturmaları bile yasak. Kıyı bucak özel yerleşim merkezlerinde sefalet ve yoksulluk içinde kendi başlarına yaşamaya zorlanıyorlar. Ülkenin zengin uranyum, altın, elmas madenlerinde, büyük çiftliklerinde işçi olarak çalıştırılıyorlar, fakat beyazlarla eşit siyasal haklara sahip değiller. Beyaz azınlık bu insanlık dışı ırkçı politikayı uluslararası tepkileri de hiçe sayarak yıllardanberi ısrarla ve silah zoruyla sürdürüyor.

Buna karşılık yerli halkın eşit yurttaşlık haklarını kazanarak insan yerine konulma mücadelesi de yıllardanberi sürüyor. Hapishaneler her türlü baskı ve zulme direnen özgürlük savaşçılarıyla dolup taşmakta. Bunların arasında ırkçı rejime aktif olarak karşı çıkan vicdan sahibi, namuslu beyazlar da var. Ünlü yerli lider Nelson Mandela yirmi küsur yıldır hapiste. Rejimin her türlü baskı ve kandırmacasına yiğitçe direnerek yerli halk için tek kurtuluş yolunun silahlı mücadele olduğu görüşünden caymadı şimdiye kadar. Son zamanlarda yapılan araştırmalara göre ülke nüfusunun yüzde 73'ünü oluşturan yerli halkın yüzde 63'ü de onun gibi düşünüyor. Çünkü ırkçı rejimin dünya görüşü de, şimdiye kadarki uygulamaları ve uluslararası kamuoyunu hiçe sayarak bildiğini okumaktaki ısrarı da başka yol olmadığını gösteriyor. Irkçı rejim sırtını emperyalizme dayadığı sürece kendiliğinden, "ikna" yoluyla Apartheid'dan, ırkçı uygulamalardan, baskı ve zulümden vazgeçmeyecektir. Nitekim ABD ve İngiltere Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde geçen ay Güney Afrika Cumhuriyeti'ne ekonomik müeyyide uygulanmasını bencil ticari çıkarlarını gözönünde tutarak ve bunu açıkça ilan ederek yine engellediler. Böylece orda burda ırkçı rejime karşı çıkan sudan beyanlarına rağmen gerçekte onun arkasında olduklarını gösterdiler. Bu bakımdan Güney Afrika'da ırkçılığa karşı mücadele bütün dünyada emperyalizme karşı topyekun mücadelenin güncel odak noktalarından biri olmakta devam ediyor.

Dönüş pirimi takside bağlandı

Belçika'da göçmen işçileri "dönüşe teşvik" pirimi kesinlik kazandı. Yasa işsizlik parası alanlar için geçerli olacak. Belçika gerici hükümeti AET dışından gelen göçmen işçilerden bir yıldan fazla süre işsiz olanları geri dönmeye teşvik etmek için 312 x 1 günlük aldığı işsizlik pirimini öngörmüştü. 18 yaşına gelmemiş çocukların herbiri için 14 bin Frank ödenecek. Ancak ailenin tüm fertlerinin ülkesine geri dönüş yapması gerekli. Bu iş "gönüllü" olup, isteyen kalabilecek, isteyen kabul edip pirimini alıp gidecek ve tüm haklarını kaybedecek. Yalnız alınan son karara göre pirimin yüzde 30'u peşin olarak Belçika'da, yüzde 70'i de Türkiye'ye dönünce ödenecek. Bunun da nasıl yapılacağı belli değil.

12. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali başladı

Ön hazırlıkları uzun bir zamandır sürdürülen 12. Dünya Öğrenci ve Gençlik Festivali 27 Temmuz günü Moskova'da yapılan açış töreni ile başladı.

Barıştan, demokrasiden yana dünya gençliğini temsilen on binlerce gencin katıldığı açılış töreninde gençler; dünyamızda kalıcı barışın sağlanmasında, her türlü gericiliğin yokedilmesi mücadelesinde kararlı olduklarını, barış mücadelesinin yılmaz neferleri olduklarını bir kere daha gösterdiler.

Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali tarihi boyunca ikinci kez bir delegasyonla katılan Türkiye ve Türkiye Kürdistanı gençliğinin temsilcileri de açılış töreninde yerlerini aldılar.

Daha sonraki günlerde, barış, nükleer savaşın önlenmesi, silahsızlanma için gençler ve öğrenciler, ekonomik işbirliği, gelişme, yeni uluslararası ekonomik düzen için gençler ve öğrenciler gibi ana konular etrafında çok çeşitli tartışma merkezleri, merkezi gösteriler ve çeşitli mitinglerle 3 Ağustos'a kadar devam edecek olan 12. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali konusunda daha geniş haberi gelecek sayımızda vereceğiz.

Söyleşi
Mustafa Bekir

Hitler'in hayali günceleri

TEMMUZ ayı başlarında 95 celse süren ünlü duruşma sona erdi ve davalılardan eski Stern Haber Dergisi muhabiri Gerd Heidemann 4 yıl sekiz ay, günceleri bizzat yazan askeri eşya satıcısı Konrad Kujau 4 yıl altı ay ve bunun kadın arkadaşı Edith Lieblang da sekiz aylık hapis cezası hükmü giydiler. Hamburg Eyalet Mahkemesi'nin 11. Ceza Mahkemesi, günceleri "Hitler'in günceleri bulundu!" manşetiyle sansasyon bir şekilde tanıtan Stern dergisini de olayda manen suçlu buldu. "Asrın Davası" da bu şekilde, yani sönük olarak kapanmış oldu. Ne dergi —tirajının düşmesi dışında— ne de üç suçlu bir zarar gördüler! Bir kere olaydan en kârlı çıkan bizce günceleri bizzat yazan Kujau'dur. Durup dururken meşhur oldu, bu bir. İkincisi Gerd Heidemann'dan bu iş için aldığı 2,7 milyon mark cebine kalmıştır. Ayrıca Stern dergisinin manen suçlu olması bunlar için "cezayı hafifletici sebep" olarak değerlendirildiğinden her üç suçlu da hapisten muaf tutuldular. Yani şimdi serbest serbest sokakta dolaşıyorlar!

Mahkeme ayrıca Gerd Heidemann'ın Grüner ve Jahr Yayınevinden sahtekar Kujau'a verilmesi için aldığı 9,32 milyon markın akıbetini ortaya çıkaramamıştır. Yukarıda belirttiğimiz gibi Heidemann Kujau'a sadece 2,7 milyon mark vermiştir. Gerisini kendi cebine indirmiştir. Yani adam bundan sonra muhabirlik yapsa n'olacak, yapmasa n'olacak? Köşeyi dönmüş bir kere!

Bizce dava bir yana, olayın en sakıncalı yanı, Stern dergisinin haberi "Hitler'in günceleri bulundu. Artık Hitler döneminin tarihini yeniden yazmak gerekecek!" şekliyle vermesi ve Hitler'i halka, özellikle Hitler faşizmini yaşamamış olan gençliğe, sempatik göstermek istemiş olmasıdır. Almanya'da zaman zaman bu tür girişimler olagelmiştir ve olageleceğe de benziyor. Örneğin yetmişli yıllarda en ciddi yayınevleri bile Hitler'i yeniden anlatan, yeniden yorumlayan yazılar, kitaplar basmışlardır. Buna karşı bütün anti-faşist güçlerin dikkatli olması ve halkın, kamuoyunun da dikkatini bu yöne çekmesi gerekmektedir.

İkinci bir görev de olayın ardında kimlerin yattığını ortaya çıkarmak ve bunları deşifre etmektir. Şimdi beylik olarak büyük burjuva, sanayici ve işadamları dersek işin ucuna kaçarız. Çünkü anti-demokratik bütün girişimlerin içinde bunların parmakları sürekli bulunur, Böyle bir cevapla yeni birşey söylemiş olmayız. "Günce hikayesi"nin ardında bir kere kamuoyunu yönlendirmede etkin rol oynayan gazeteciler kesimi vardır. (Bir sansasyonun yediği halt yine onun meslektaşları tarafından ve aynı yöntemlerle kamuoyuna aktarılmaktadır.) Sonra kolleksiyoncular, özellikle silah kolleksiyoncuları ve askeri (militaria) eşya tacirleri ve son olarak da basımevi lobisi... Bunların tabii ki her tarafta adamları var. Bunu genel gidişattan da anlayabilirsiniz! Şimdi kendinize sorun: bir sahtekarlık ortaya çıkarıldı, peki sonuç?

Sonuç koca bir sıfır! Suçlular cezalandırılmadı. Tersine köşeyi döndüler. Stern dergisi sadece manevi olarak suçlu bulundu; bu manevi suçluluk da davalılar için cezayı hafifletici unsur olarak değerlendirildi. Asıl amaca da erişilmiş oldu. 1983 yılından beri Hitler tekrar gündeme getirildi, Hitler'den konuşuldu durdu. Ama ne şekilde? Hitler şunu severmiş de bunu sevmezmiş. Hitler'in elyazısı şöyleymiş de güncedeki öyle değilmiş falan filan...

Dünya halklarına çağrı

«Yıldız savaşlarına hayır!»

Aralarında ünlü yazar, düşünür, bilim adamı ve siyasetçinin bulunduğu bir grup barışsever aydın, yayınladıkları duyuruda tüm barışsever güçleri Yıldız Savaşları planlarına karşı mücadele etmeye çağırdılar. Gazetemiz metnin tam bir çevirisini sunmaktadır.

İnsanlık ciddi bir tehlike ile karşı karşıya: Gezegenimizdeki tüm yaşam tehdit altında.

Bütün kıtalardan milyonlarca kadın ve erkeğin ve iktidarların ezici çoğunluğunun açıkça ifade edilmiş isteklerine meydan okuyan ABD, pervasızca "Yıldız Savaşları" hazırlıklarını sürdürüyor.

Stratejik Savunma İnsiyatifi denilen şeyin savunma ile hiçbir ilgisi yoktur.

Bunun gerçek amacı bir uzay perdesi arkasında ilk darbe olanağını temin etmek ve böylece dünyayı tehdit ve domine etmektir. Bunun içindir ki ABD bir yandan uzay silahları programlarına hız verirken bir yandan da stratejik nükleer silahların yığınaklarını ve Batı Avrupa'da orta menzilli nükleer füzelerin konumlandırılmasını ve insanlık dışı nötron, kimyasal ve diğer kitle imha silahlarının üretimini artırdı. Uzayın silahlanması çok tehlikeli yeni bir silahlanma yarışı, hasımlığı artırma ve dünyanın yokolma tehdidi demektir.

Halklar ve iktidarlar dünyanın her tarafında barışı taahhüt ederler, uzayda silahlanma yarışlarını önlemek ve durdurmak ve giderek dünya üzerinde bütün nükleer silahların toptan yokedilmesi amacıyla Cenevre'de başlayan Sovyet Amerikan görüşmelerini selamlarlar.

Ama ABD'nin "Yıldız Savaşları" planını tamamlamakta ısrar etmesi görüşmeleri tehlikeye sokuyor.

"Yıldız Savaşları" şimdi durdurulmalıdır. Cenevre görüşmeleri başarıya ulaşmalıdır.

Nükleer savaşı önlemeyi savunan barış örgütlerini, diğer hükümet dışı örgütleri, bütün halkları ve hükümetleri uzayın silahlanmasına karşı dünya çapındaki kampanyada seslerini her zamankinden daha fazla yükseltmeye çağırıyoruz.

Eğer "Yıldız Savaşları" planları bugün durdurulmazsa, yarın çok geç olabilir.

"Yıldız Savaşlarına hayır!" bütün barış güçlerinin ortak sloganıdır. Uzay barışa ve gelişmeye hizmet etmelidir.

RAFAEL ALBERTI Şair (İspanya), TONY BENN Parlamenter, İşçi Partisi yöneticisi (İngiltere), Prof. ETTORE BIOCCA İtalyan "Barış İçin Tıp" Kom. Bşk., GUY BISAILLON Parlamenter (Kanada), RICHARD CABORN İşçi Partili Parlamenter (İngiltere), LARS CARLZON Eski Piskopos, İsveç Barış Kom., ROMESH CHANDRA Dünya Barış Konseyi Bşk., FRANCISCO DA COSTA GOMES Eski Portekiz Cumhurbaşkanı, Dr. S. DHAWAN Uzay Komisyonu eski Bşk. (Hindistan), JAQUES DENIS Av. Parlamentosu eski üyesi, Fransız Barış Hareketi Yöneticisi, LUIS ECHEVERRIA ALVAREZ Eski Meksika Cumhurbaşkanı, Üçüncü Dünya Sosyo-Ekonomik Etüdler Direktörü, ROBERTO FIESCHI Nükleer Enst. Şefi, Barışsever Bilimciler Birliği Bşk. (İtalya), GEORGY GRECHKO Kozmonot (SSCB), Dr. HEINZ-GUNTHER FRANKE Barışsever bilim adamı (F. Almanya), Dr. GEORGE IGNATIEFF Birleşmiş Milletler eski Kanada Büyükelçisi (Kanada), JIM KNOX Yeni Zelanda İşçi Federasyonu Bşk., JAMES LAMOND İşçi Partili Parlamenter (İngiltere), MARCOPOULOS PASOK'lu Parlamenter, Bağımsızlık, Barış ve Silahsızlanma Hareketi Bşk., MORITZ MEBEL Humboldt Üniversitesi Üroloji Direktörü (DDR), HALED MUHYEDDIN Milli Terakki Partisi Genel Sekreteri (Mısır), Dr. JOHN MORGAN Eski Bakan, Barış Kongresi Bşk. (Kanada), EUGENE GUS NEWPORT Berkley Belediye Bşk. (ABD), SAM NOJUMA Güneybatı Afrika Halk Örgütü Bşk. (Namibia), ALFRED NZO Afrika Ulusal Kongresi Gen. Sekr. (Güney Afrika), CAMILLO OCTAVIO PEREZ Yüksek Mahkeme üyesi (Panama), YANOŞ PETER Parlamento sözcü yrd., Dışişleri eski bakanı (Macaristan), Dr. CAROL S. ROSIN Uzay Güvenlik ve İşbirliği Enst. Bşk. (ABD), Prof. JAN RYCHLEWSKI Polonya Bilimler Akademisi Uzay Araştırmaları ve Barış Etüdleri Komiteleri Bşk., ILONA SEBESTYEN Macaristan Barış Konseyi Bşk., FILFING SISSOKO General (Mali), MILENA STAMBOLIJKA Bulgaristan Halk Meclisi Bşk. Yard., ALDO TESSIO Büyükelçi, Cumhurbaşkanı Müşaviri (Arjantin), MIKIS THEODORAKIS Müzikçi (Yunanistan), TOMAS TRAVNICEK Çekoslavakya Ulusal Cephe Mer. Kom. Bşk. Yard., CANON KENYON WRIGHT İskoçya Kiliseler Konseyi Gen. Sekr., YURI ZHUKOV Yüksek Sovyet üyesi, Sovyet Barış Komitesi Bşk. (SSCB).

Rock konseri ve açlık

Geçen ay dünya çapında iletişim alanında önemli ve tarihi bir gün yaşandı. Afrika'nın aç insanlarına uluslararası yardım kampanyası çerçevesinde rock konserleri düzenlendi. Bütün dünyada iki MİLYAR'a yakın insanın TV'den seyrettiği bu programda birkaç merkezde toplanan ünlü ünsüz müzikçiler Afrika'nın ve tüm dünyanın açlarıyla dayanışma duygularını ve sanatlarını sergilediler.

Ne var ki, dünyada açlıkla mücadelenin en etkin yöntemlerinden birinin böyle programlar sahnelemek olmadığı da yine bu dev programı izleyenlerce —hiç değilse onların arasında bakıp da görmesini bilenlerce— açık seçik görüldü.

Bu program aracılığıyla toplandığı söylenen yarım milyar dolara yakın para ile Afrika'nın açlarına yiyecek vs. yardımı yapılacakmış. Böyle bir amaç için bu kadar para toplanmış olması ve olaya gösterilen geniş ilgi bir yanıyla güzel ve anlamlı bir uluslararası dayanışma örneği. Ama bu arada düşünmek gerek: Uluslararası genel ticaret hacminde pek büyük bir oran tutmasa da bu yarım milyar dolarlık mübayaanın kârı kimin cebine girecek, ya da hangi ülkelerin mesela yığılı tarım ürünü fazlasının eritilmesine bunun az da olsa katkısı olacak? Kaldı ki, asıl şu soruyu da sormamız gerekiyor: Kim kime yardım ediyor? Afrika'da böylesine korkunç boyutlarda ne zamandır patlak veren açlığın gerçek nedeni ne arızi kuraklık, ne kendi başına teknolojik yetersizlik, ne de yerli hükümetlerin tedbirsizliği ya da ehliyetsizliğidir. Aslında dünyanın bir çok gelişmiş, müreffeh ülkesini besleyen, Afrika'nın aç kalan insanlarıdır. Her yıl en azından milyarlarca dolar değerinde besin maddesi ve tarım ürünü çokuluslu şirketler eliyle Afrika'nın dışına taşınıyor. Arızi kuraklığın insanları ve hükümetleri çaresiz bırakacak boyutlarda bastırmasının da, üretim ve dağıtımda teknolojik yetersizliğin de, hükümet politikalarında tedbirsizliği ve ehliyetsizliği geçerli ve sürekli kılan da bu olgudur. Afrika'nın çeşitli ülkelerinden her yıl kapitalist metropollere adeta yok bahasına taşınan milyonlarca ton et, sebze, meyva, çay, kakao, kahve, şeker gibi tarım ürünleri ortada dururken, bu olgunun ardındaki malum ekonomik, politik, sosyal ilişkiler gözler önündeyken Afrika'nın açlarına "yiyecek yardımı" yetiştirmek için girişilen bu tür gayretlerin Afrika'da ve dünyanın başka yerlerinde açlık sorununa en sağlıklı yaklaşım olup olmadığı herhalde bundan sonra da tartışılacaktır.

Biz şimdiden, ve açıkça, olmadığını söylüyoruz.

Torunumun Çocuğuna Mektuplar

8

J. Kuczynski

Altıncı soru

Büyük dede, kızma ama, istersen cevap da verme, fakat «Stalin dönemi» üzerine ne diyeceğini merak ediyorum?

Elbette merakını gidereceğim. Bence, o dönemden sorumlu hiçbir yoldaş, kendisine karşı olsun, sonraki nesillere karşı olsun vereceği bir cevaptan kaçamaz. Kendi düşünce ve eylemi üzerine suskunluk perdesi indirmek, kanımca temelden yanlış ve acınacak derecede korkakça bir tavırdır.

Sana öncelikle şunu söyleyeyim ki, ben tam bir "Stalin Dönemi" çocuğuydum. Tüm başarıları ve tüm olumsuz yanları ile. Stalin'in etkin kişiliğinin, politikasının, parti çizgisinin esiri olarak, çoğu kez Marx, Engels ve Lenin'in kendilerine, parti çizgisine ve Marksist teorinin gelişimine karşı her zaman gösterdikleri eleştirel tavırdan uzak korkunç bir saflık içerisindeydim. Çeşitli açılardan bakınca, kendime hiç yakıştırmamakla birlikte, bilim adamından ziyade bir din adamına benziyordum.

Şunu kabul etmelisin ki, Stalin olumlu ve de olumsuz yönleriyle büyük bir kişilikti. Özellikle 20. Kongrenin ardından onu daima böyle değerlendirdim. 40 ciltlik "İşçilerin Durumunun Tarihi"ni yazdığım sırada, Stalin ismi Sovyetler Birliği ve onun yakın müttefiki ülkelerin kitaplarından kaybolmuştu. Yazılarımda ondan alıntılar yapınca, bilirkişiler ve yayınevi buraları çıkarmak istedi. Bunun üzerine partiye başvurdum. Sonunda bir uzlaşmaya vardık. "İşçilerin Durumu"nda somut olaylarda bilimsel olarak bana nasıl doğru geliyorsa Stalin'den olumlu ya da olumsuz sözedeceğim, ancak makalelerimde değinmeyecektim. O dönemde bu ciltlerin Demokratik Almanya'da ya da Sovyetler Birliği'nde Stalin'den alıntılar içeren yegane yapıtlar olduğunu, garip ama gerçek bir olgu olarak saptayacaksındır.

Tabii ki Stalin'in bizde bu şekilde ele alınması sadece "Stalinzm"in bir devamıydı. Biri "gözden düştü"müydü, artık ondan sözedilemez.

Şunu bilmelisin ki, Stalin iki büyük işi başardı. Birincisi siyasi: öncelikle Sovyetler Birliği'nin ağır sanayini kurma çizgisini tüm değiştirme çabalarına karşın kabul ettirdi ve böylece Sovyetler Birliği'nin faşizme karşı zaferini sağlayan ekonomik ve askeri gücünün temellerini yarattı.

İkincisi, kişiseldir: Halkın ona derin bir güveni vardı. 1945'den sonra da bu güven sürüyordu. Bu sana, 1945 sonrası döneme ve 1940 öncesi süreçlere bakınca şaşırtıcı gelebilir. Ama sana bunu bir örnekle kanıtlıyayım: 1956'dan sonra, onun yönetimi altında suçların nasıl işlendiği ortaya çıktıktan sonra dahi, savaş sırasında Sovyetler Birliği'nde yaşayan Sovyet ya da Alman yoldaşlar, bana, Stalin'in radyodaki sesini duymanın kendilerine nasıl büyük bir moral ve mücadele gücü verdiğini söylüyorlardı.

Ancak o bu güveni, ki neticede bu da bir yerde Lenin'in emsalsiz kişiliği ve onun önderliğindeki Bolşeviklerin başarılarından kaynaklanıyordu, korkunç bir şekilde istismar etti.

Hiç şüphesiz Stalin, Marksizm-Leninizmin en önde gelen propagandacılarındandı. En zor konuları basit bir şekilde ortaya koymada parlak bir yeteneğe sahipti. Anlamsız olan şey, onun ve bizim bu propaganda başarısını, propaganda gereği basitleştirilmiş bu anlatımları bilimsel ürünler kabul etmemiz, bir dizi propaganda formüllerini dogmalaştırmamız ve böylece gerçek bilimsel fikir mücadelesini öldürmemiz olmuştur. Bunun sonucunda Stalin'in yeni bilimsel düşüncelerinin yanlışlığını çoğu kez anlamadan çabucak ikna olmuşuzdur.

Stalin mükemmel bir örgütçü idi. Ancak bu yeteneğini, genel sekreter olarak kendine körü kürüne bağlı bir parti mekanizması kurmak için de kullandı. Böylece neredeyse proletarya diktatörlüğünün yerini Genel Sekreterin başında bulunduğu bir Parti mekanizmasının diktası alıyordu — Parti diktatörlüğü bile değil yani! Çünkü ne Merkez Komitesi, hatta ne de Politikbüro neticede pek fazla rol oynamıyordu. Kendisinin pek büyük olmayan yaratıcı bilimsel yetenekleri ile başkalarının bu yeteneğine anlayışsızlık ve sık sık uygulanan parti mekanizmasının diktası birleşince çok sayıda yaratıcı bilimsel (ve sanatsal) güç baskı altında kaldı. Bilim ve sanat özellikle 1945 sonrasında düşük düzeyde kaldı. Einstein'a "emperyalist ajan", "kozmopolit" dendi, Genel İzafiyet Teorisi mahkum edildi. Klasik Alman burjuva felsefesi, özellikle de Hegel, gerici bir akım olarak nitelendi. Lyssenko gibi bir şarlatan bitki yetiştirme alanında bir dahi kabul ediliyor ve biyolojiyi yarım yüzyıl, belki de daha fazla, hatta "gerici Mendel'den de önceye sürükleyebiliyordu.

Görüyorsun, Stalin'in kişiliği ve onun dönemi ne kadar iki yönlü ortaya konulabilir: O yıllarda Sovyet halkları emsalsiz bir başarı gösterdiler, kabul etmek gerekir ki, Stalin de büyük işler başardı. Ne var ki, o dönem aynı zamanda aralarında çok sayıda iyi ve sadık genç, yaşlı yoldaşın da bulunduğu birçok insan için ağır ve korkunç geçti. Asla tek taraflı bakmamalısın. Şunu da kavramalısın ki, "Stalin dönemi"nin olumlu yanı insanlığın kaderi için belirleyici yan olarak görülecektir.

Şimdi gelelim soruna: yani bu dönemdeki bana.

Bugün "Stalinizm" veya "Stalin dönemi" denilen şey, bin dokuzyüzotuzların ikinci yarısından beri gerçi vardı. Almanya'da illegal koşullarda "Stalinizm" bizim için pek birşey ifade etmiyordu. İngiltere'de 1944'e kadar Alman sığınmacı grup içerisinde nispeten az etkisi vardı. "Stalin Dönemi"nin sadece bir kere kurbanı oldum. Bununla hep utanç duyacağım. Sana da anlatmak istiyorum.

O tarihlerde Hermann Dunckner bir süre İngiltere'de yaşadı. ABD'ne göç eden oğullarından birinin ardından gitmişti. Hermann çok değerli bir yoldaş, partimizin kurucularından biriydi. Birinci Dünya Savaşı'ndan önce Rosa Luxemburg ve Franz Mehring ile beraber Sosyal Demokrasinin merkezi parti okulunda çalışmış, orada Wilhelm Pieck'e de öğretmenlik etmiş parlak bir propagandacıydı. Büyüknінene ve bana İngiltere'de kişisel olarak yakın olması, çocuklarımızla ilgilenmesi, bizim için önemli bir olaydı.

Bir gün Lenin'in yakın arkadaşı Buharin'in tutuklandığı haberini aldık. Buharin'in siyasi düşünceleri zaman zaman elbette yanlış da oluyordu. Kendisiyle birlikte Hermann'ın Sovyetler Birliği'nde yaşayan oğlu da tutuklanmıştı. O sırada İngiltere'deki Alman yoldaşların siyasi lideri bendim. Haberi aldıktan sonra Hermann'a gitmek, ona insani olarak yardımcı olmak ve "tabii"ki herşeyden önce, "siyasi zorluk" çekmeyeceğini görmek, yani onun da benim gibi "doğal olarak" Buharin'in ve oğlunun suçlu olduğuna inandığını saptamak görevimdi. Sovyet adaleti hata yapmazdı. Elbette ona gitmek bana ağır geliyordu. Bu sadece ona sempati beslediğimden değil, Hermann gibi yaşlı ve saygın bir yoldaş hakkında "şüpheye yer bırakmamak" gibi "siyasi bir görevimin" oluşundan kaynaklanıyordu.

Odasının kapısı kilitli değildi. Hermann, yatağının üzerine uzanmış, ağlıyordu. Mutlaka bir yanlışlık olmalı, diyordu sürekli. Ne arkadaşı Buharin, ne de oğlu hain olamazdı. Sovyet adaletinin hata yapmadığını, yapamayacağını kendisine kabul ettirene kadar akla karayı seçtim.

Bir saat kadar sonra oradan ayrılırken biraz sakinleşmişti, sessizce ağlıyordu. Bana elimi tutarak şöyle dedi: "Mutlaka hakkın var, Sovyet adaleti bu tip işlerde hata yapmaz. Ama oğlumun ve eski vefakâr arkadaşım Buharin'in hain olduklarına inanmamın benim için ne kadar güç olduğunu anlamalısın."

Ondan sonra da, yaşadığı sürece Hermann'la dost kaldık ve bir daha hiçbir zaman bu bir saat üzerine konuşmadık.

Elbette burada tamamen suçsuz ve saftım. Ama bu meselede kendimi nasıl sorumlu hissettiğimi düşününce, hele ayrılırken ne kadar sarsılmış, bitkin ama gururlu —evet, görevimi başardığım için gururlu!— olduğum aklıma geldikçe kendimden utanıyorum. Zira suçsuzluğun, saflığın da bir sınırı vardır. Ben o sınırı aşmıştım.

Ama işte bu olay, "Stalin Dönemi"nde gerçekten utanç duyacağım yegane şeydir. Sebebi de ben değil, içinde bulunduğum koşullardı. Bir daha böyle bir duruma düşmedim, yoksa mutlaka utanç duyacağım başka şeyler de olacaktı.

Bunun dışında, "Stalin Dönemi"nin şu veya bu şekilde bir parça cefasını çektim. Alman-Sovyet Dostluk Derneği başkanlığından alınmam dışında bunlar benim için pek önemli olmadı.

Peki, şimdi haklı olarak soracaksın, bilimsel çalışmalar ne oldu, "Stalin Dönemi"nden hiç zarar görmedi mi?

Kuşkusuz belli derecede, belki de bugün kestiremeyeceğim kadar fazla miktarda "Stalinizm"den etkilenmiştim. (Burada kişiye tapınma olgusundan sözetmiyorum. Bence bu oldukça önemsizdi ve olumlu yanlar da taşıyordu. Savaş zamanı Stalin'in konuşmalarından güç alan yoldaşlar gibi ben de tabii buna kapılmıştım. Bu kitaplarımda, özellikle 1945 sonrası makalelerimde, öncekilerde değil, görülebilir.) Fakat yine de daima yaratıcı Marksist bir anlayışla çalıştım ve çok şeyi yayınlayabildim. Bu görüşümü doğrulayan bir kanıt olarak sana, 1948-1953 arası Sovyetler Birliği'ni bir ziyaretimde bir Sovyet dostumun ve bilim adamının bana söylediği şu sözleri aktarabilirim: "Sizin durumunuz iyi, Kuczynski yoldaş. Bir Sovyet bilimadamı değilsiniz. Hata yapabilirsiniz."

Demek istediği şuydu: Çalışmalarımda yeni, tam doğru olmaması olası, hatta yanlış getirilen sorunlar ortaya atıp, çözümlerini dile getirebilirdim. Sovyetler Birliği'nde ise, toplumbilimlerinde giderek insan kendini "yukarıdan" gelenle sınırlamak zorunda kalıyordu. Bu da özellikle Stalin'in dediklerini tekrarlamak, anlatmak, tarihi olarak "kanıtlamak" vs. oluyordu.

Benim şansım, esasen önemli fakat ihmal edilmiş bir alanda çalışmamdı. Bir yanda işçi hareketi tarihi üzerine yeni yeni çıkan kitaplarda en aptalca çarpıtmalar yapılırken, bilimsel kitaplarda işçilerin durumu üzerine pek kimse çalışmıyordu. Bu alanda yıllardır bir otorite sayılıyordum. Stalin de bizzat bu konuya pek bir tarihi(!) ilgi duymadığından, nispeten rahatsız olmadan ve etki altında kalmadan çalışabiliyor, ürünlerimi yayınlayabiliyordum. Kitaplarım Rusçaya da, diğer sosyalist ülkelerin dillerine de çevrildi.

Ancak iyi bir Marksist eleştirinin ve diğer bilim dallarından, esas itibarıyla da fiilen mevcut olmayan sosyolojiden gelecek yönlendirmenin eksikliğini çekiyordum. Sovyetler Birliği'nde toplumbilimi yirmili yıllarda ve otuzlu yılların ilk yarısında gösterdikleri gelişimi sürdürselerdi, kitaplarım pek önemli olmazdı o zaman. Ama yöntem açısından bakınca daha iyi bir düzey tutturur ve çok evvelden son baskının alacağı şekle yönelirdi. Mesele çok basit: O takdirde şimdikinden daha iyi yetişmiş bir Marksist bilim adamı olur, belki de bugün yazdığım on cilt araştırma, daha doğrusu ön araştırma yerine toplumbilimlerinin tarihini yazabilirdim.

Araştırmalarım ve yayınladığım eserler hakkında söylediklerim, "Stalin Dönemi"nde verdiğim dersler için de geçerli. Bazı sorunlar üzerine dersler veriyor ve bazen yenilerini ortaya atıyordum. Çok kez de bunları Stalin'in söyledikleri üzerine kuruyordum.

Eğer bana bir yoldaş ve bilim adamı olarak "Stalin Dönemi"nde mutlu olup olmadığımı sorarsan, buna bir tek basit cevap verebilirim: Evet, mutluydum!

Evet! Zira Stalin'in büyüklüğü ve akıllılığından bir şüphem yoktu ve bilimsel çalışmalarımda kendimi zorlanmış, hele baskı altında kalmış hissetmiyordum. Yalnız gözden kaçırmamalısın ki, "Stalinizm"in etkileri partimizde Sovyetler Birliği'nden daha az hissedildi. Sırf koşullar dahi, örneğin çok partili sistemimizi düşün, en ciddi suçları olanaksız kıldı. Buna bazı yoldaşların, mesela bir Erich Honecker'in, Hermann Matern'in veya Franz Dahlem'in tutumları da katkıda bulundu.

İşte sevgili Robert, "Stalin Döneminde kendim" hakkında söyleyeceklerim bunlar. Mutlaka daha çok şey eklenebilir, ama bunlar en önemlileri. Tutumumdan gurur duyman için bir neden yok, ne var ki şanslı koşullarda yaşadığımdan, benim yüzümden utanç duyman gerekmiyor. Hermann Duncker meselesi dışında tabii... ama bu yüzden ben yeterince utanç duyuyorum zaten. Şunu her halükârda unutmamalısın ki, pekçok yoldaş o dönemde öznel olarak suçsuzdu. Bu onları bağışlatmaz, ama çoğu şeyi açıklar. Herşeyden önce de, daima Sovyet halklarının ve sayısız partili yoldaşlarımızın illegalite koşullarında ve onu izleyen yıllardaki emsalsiz çaba ve başarılarını anımsa.

Ne yazık ki, biz kendi açımızdan "Stalin Dönemi" sorununu yazıda pek az işledik. Birkaç istisna dışında bu işi düşmana bırakıyoruz. Bu istisnalardan biri de Yevtuşenko'nun muhteşem otobiyografisi. Bunu mutlaka okumalısın. Kendi payıma, meseleyi nasıl görüyorsam, öyle içtenlikle yazdım. Zor da olmadı. Soruna sıkılarak cevap vermedim. Zira, insan bir yakınına başarılarından ziyade yaptığı hataları anlatırsa, kendini daha iyi hissediyor. Umarım, sen de böyle düşünüyorsun.

Belki de böyle bitirmemem gerekiyor, bir bakıma biraz basit gözükebilir. Diyebilirsin ki: Stalin'in ölümeyle, ya da SBKP'nin 20. Kongresi ile "Stalin Dönemi" birden bitti mi? Cevap; Hayır! olmalı.

Sana altmışların başında geçen Stalin'den yaptığım alıntılarla ilgili öyküyü anlatmıştım. Öykü bir önem taşımıyor ama dönemi karakterize ediyordu. Çok kısa bir zaman öncesine kadar toplumbilimlerinde bilimsel okullar fikri "Marksizmden sapma" olarak görülüyordu. İşte, anlamlı ve karakteristik olan, bizim, bilim adamları olarak aramızda bu konuda yaygın bir tartışma açmayı hâlen başaramamış olmamızdır. Yine birçok toplumsal organda kararların oybirliği ile alınma zorunluluğu da "Stalin Dönemi"nin bir kalıntısıdır. Gerçekten de daha geçenlerde sendika grubumuzun başkanı, seçimde tüm oyları almadı diye, bu durum enstitümüzde siyasi çalışmanın yetersizliğine bir işaret olarak nitelendi! Lenin'in zamanında Bolşeviklerin Merkez Komitesinde gayet doğal olarak yoğun tartışmalar yapılır, düşünceler tüm keskinliği ile çarpışır, kararlar sürekli değişen çoğunluklarla alınırdı. Bir tek şey şaşmaz kuraldı: Alınan karara herkes uymak zorundaydı. Bence doğru olan da bu. "Stalin Dönemi" boyunca bu değişti. Gerçek tartışmalar, düşünce çatışması engellendi. Tartışma denilen şey, çoğu kez orası burası süslenmiş bir onayın ötesine geçmiyordu. Eksik tartışma ise her koşulda bilim ve aynı zamanda toplumsal yaşamın diğer alanlarında tehlikeli olmaktadır. Diyeceğim o ki, "Stalin Dönemi"nin etkileri bugün bile çoğumuzda, ve mutlaka bende de, biz bunun farkında olmaksızın, görülmektedir.

İşçinin Sözlüğü

HAZIRLAYAN: Fevzi DEVECİOĞLU

DEVRİM

Eski sosyal, ekonomik düzeni yıkmak, yerine yeni, ilerici toplumsal düzeni kurmaktır. Üretim güçleriyle var olan üretim ilişkileri arasındaki çelişki, sosyal devrimlerin ekonomik temelidir. Eski üretim ilişkileri, egemen sınıf tarafından, politik, hukuksal, diğer kuruluşların, öncelikle de devletin baskı araçlarının yardımıyla ayakta tutulmaya çalışılır. Buna karşılık, ilerici sınıflar, toplumsal gelişme yolunu tıkayan engelleri ortadan kaldırmak için köhnemiş devlet düzenini yıkmakla yükümlüdürler. Bundan dolayı her devrimin ana sorunu, iktidarı ele alma sorunudur. Devlet egemenliğinin, gerici bir sınıfın elinden yeni, ilerici bir sınıfın eline geçmesi, devrimin en başta gelen niteliğidir.

Devrim, sınıf mücadelesinin en yüksek biçimidir. Politik iktidar yeni üretim ilişkilerinin temsilcisi olan ilerici sınıf tarafından, yalnız, çetin sınıf savaşımı koşulları içinde kazanılır, ayakta tutulur, geliştirilip güçlendirilir.

Devrim, toplumsal gelişmenin yasal bir evresidir. Devrim durumu, devrimi gerçekleştirmek için gerekli olan objektif koşulları kapsar. İşçi sınıfının devrimci partisi, ilerici güçlerin cesaretli, özverili bir savaşıma hazır durumda, yetişkinlikte bulunuşları da devrimin subjektif koşullarını oluşturur.

Burjuva akıldaneleri, devrime, toplumsal gelişmenin normal yolundan bir sapma gözüyle bakarlar. Çünkü burjuva devletlerinde iktidar bir sömürücü sınıfın elinden diğer bir sömürücü sınıfın eline geçer. Proletarya devriminde, yani sosyalist devrimde ise insanın insan tarafından sömürülmesinin her türlüsüne son verilir. Sömürücü sınıflar ortadan kaldırılır. İnsanlık 1917 yılındaki Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin zaferinden sonra dünya çapında sosyalist devrimler çağına girmiştir. Sosyal devrim, yalnız birbirine düşman sınıflı toplumlarda yasal bir gelişme yoludur.

DEVRİM DURUMU

Bir sosyal devrimi gerçekleştirmek için ortada bulunması gereken objektif koşulların toplamıdır. Lenin, devrim durumunun karakteristik belirtilerini şöyle saptamıştır:

1) Egemen sınıfların egemenliklerini, sömürü düzenlerini hep aynı biçimde, değişmeden sürdürmelerinin olanaksızlığı. Yani yalnız sömürülen sınıfların, emekçilerin eskisi gibi yaşamayı istememeleri yeterli değildir, aynı zamanda "tepedekiler" de eskisi gibi yönetmelerinin olanaksızlığını anlamalıdırlar.

(Devamı 9. sayfada)

«Almanların vicdanı»

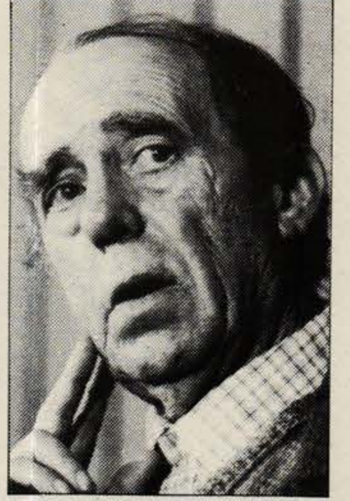
Heinrich Böll öldü

Çağdaş Alman edebiyatının önde gelen isimlerinden Heinrich Böll 23 Ağustos'ta Köln'deki evinde öldü. Marangoz bir baba ve heykeltraş bir annenin çocuğu olarak 1917 yılında dünyaya gelen H. Böll, ilk edebiyat ürününü 1947 yılında kısa hikâye dalında verdi. Ardından 1949 yılında "Trenin Tam Saatiydi" adlı kitabı yayınlanan Böll'ün adı edebiyat çevrelerinde duyulmaya başlandı.

Heinrich Böll, 1950 yıllarında Nazizmin ve iki dünya savaşının Alman toplumu üzerindeki etkilerini ele alan kısa hikâye ve romanları ile kısa sürede ününü tüm dünyaya duyurdu. Hikâye ve romanlarındaki dil ve basit anlatım tekniği kitaplarının halk arasında yaygın okunmasını sağladı. Kara mizah üslubuyla toplumun aksayan yanlarına, kapitalist toplumun temellerine ve "erdemlerine" saldırdı. Savaşın insan üzerindeki olumsuz etkilerine ve emperyalizmin saldırgan politikasına şiddetle karşı çıktı. Onun bu tavrı eserlerinin temel konusunu oluşturdu. Yakın çevresi onu tanımlarken "düşündüğü gibi yazan, yazdığı gibi yapan" bir kişi olarak nitelendirdi. Gerçekten de o, kitaplarında işlediği antisavaş politikayı, silahlanmaya karşı verdiği mücadeleyi bizzat miting alanlana taşıyarak uyumlaştırdı.

H. Böll, gerek ulusal ve gerekse uluslararası alanda pekçok ödül kazandı. 1972 yılında Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldı. Ancak onu dünya demokratik güçleri daha çok dünya barışının sağlanmasına ve korunmasına yönelik çalışmalarıyla anacaklardır. Çünkü o, F. Almanya'da yürütülen barış çabalarının hep içinde oldu. Çeşitli "girişimler" içinde aktif görev aldı, kitle eylemlerinin düzenlenmesinde vargücüyle çalıştı. Ayrıca H. Böll, Alman ve uluslararası Pen Kulüp başkanı olarak tüm dünyada baskı altında bulunan yazarların ve aydınların yanında yer alarak onların baskıdan kurtulması için çaba sarfetti. Tüm bu insani çabalar ona, dünya demokratik kamuoyunda "Almanların vicdanı" onurunun verilmesini sağladı.

Kitaplarının büyük bir bölümü dilimize de çevrilen Heinrich Böll'ü Türkiyeli okurlar yakından tanıyorlar. "Trenin Tam Vaktiydi", "Saat Dokuzbuçukta Bilardo", "Ve O Hiç Bir Şey Demedi", "İlk Yılların Ekmeği", "Palyaço", "Ademoğlu Neredeydin?", "Babasız Evler", "Katerina Blum'un Çiğnenen Onuru", Türkiye'de yayınlanan eserleri. Ayrıca pekçok radyofonik piyesleri de Türkiye radyolarında seslendirildi.

H. Böll'ün ölümüyle hem Alman barış güçleri, hem de dünya ilerici kamuoyu önemli bir barış savaşçısını, çağdaş bir edebiyat adamını yitirmenin üzüntüsü içindeler. İnsanlık onun barış uğruna yürüttüğü mücadeleyi asla unutmayacak.

«Bütün sanatlar, sanatların en büyüğüne, yaşama sanatına yardım etmelidir»

Bertold Brecht'i tanımak

Bertolt Brecht 1898 yılında varlıklı bir ailenin oğlu olarak Ausburg kentinde dünyaya geldi. Babası büyük bir kağıt fabrikasının müdürü olan Brecht'in devrimci çalışmaları daha lise yıllarında başladı. 1915 yılında "En Tutarlı Şey Vatan Uğruna Ölmektir" adlı bir kompozisyon çalışmasından ötürü okuldan atılmak tehlikesiyle karşılaştı. Brecht bu yazısı ile anti-militarist görüşünü şiddetle savunmuş, savaşın insanlar üzerindeki etkilerini daha henüz 17 yaşındayken kaleme alabilmişti.

Brecht zengin bir aileden gelmesine karşın kapitalizme ve onun insanı köleleştiren tüm ilişkilerine karşı amansız bir mücadele yürütmüş, bu yüzden Alman burjuva çevrelerince "kendi sınıfına ihanet eden" bir kişi olarak nitelendirilmiştir. Brecht, toplumsal olayları merakla işleyen genç bir öğrenci olarak çeşitli bilim dallarına ilgi duymuş, bu yüzden Münih Üniversitesinde tıp, edebiyat tarihi, doğa bilimleri ve ilahiyat öğrenimine başlamıştır.

I. Dünya Savaşı'nın sonuna doğru tıp hizmetlerinde çalışmak üzere askere alınan Brecht'in asıl edebiyat çalışmaları 1913-14 yılında başlar. Gerçi bu yıllara kadar çeşitli sol dergilerde şiir ve yazıları yayınlanır ama ona asıl ününü 1922 yılında yazdığı "Trommel in der Nacht" devrimci oyunun Münih'te oynanıp, hemen arkasından "kleist" ödülünü alması sağlar.

Brecht 1924 yılında Berlin'e yerleşir. Burada sahneye koyduğu (Üç Kuruşluk Opera) Drei Groschen Opera ile sanatının doruğuna yükselen yazar, 1922 yılında yayınlanan Hauspostille ile dram yazarı ve rejisör olarak dostlarına ve düşmanlarına şiir alanındaki dehasını kabul ettirir. Bu yıllar aynı zamanda Brecht'in Marksizmle bilimsel olarak tanıştığı yıllardır. Bir büyük ozan, tiyatro yazarı olarak Brecht artık sanatını işçi sınıfına ve onun öğretisine sunmuştur. Sanatına yol gösteren, onu bu alanda üstün başarılara ulaştıran bu inancı ve bitmez tükenmez enerjisidir.

Zavallı B.B.'ye dair

Ben Bertolt Brecht, Kara Ormanlar'dan
Anam getirmiş beni kentlere erkenden
Henüz düşmüşken ana rahmine. İçimdeki orman ayazı
Dinmeyecek yaşamım sona ermeden

Beton kentlerde evimdeyim. Taa baştanberi
Son Duaya donanmış herşeyiyle
Kağıtları tütünü, brandisiyle
Güvensiz ve aylak ve sonuçta hoşnut

Dostça davranırım insanlara. Ve ben
Kaba bir şapka giyerim, ayrımsanmamak için
diğerlerinder

Ne garip kokulu hayvanlar derim
Düşünürüm sonra. Ben de öyleyim nasıl olsa, rahatsız
olmak neden?

Sabahları boş sallanan koltuklarımda
Çene çalarım oturup bir kaç kadınla
Derim ki, ilgisiz bakışlarımla süzerek onları:
"Asla güvenemeyeceğiniz bir adam oturuyor
karşınızda."

Akşama doğru toplarım bir takım adamları
"Bayım" diye hitap ederiz birbirimize
Masamın üzerine dayanır ayakları
"İyi olacak, düzelecek işler" derler. Ve ben sormam
ne zaman.

Sabaha karşı loş ışıklar altında işemeye durur çam
ağaçları
Ve cayırtıya başlar kuşlar, ağaçların asalakları
İşte o saatler ben kentte dikip başıma bardağımı
İzmaritimi bir yana atıp, huzursuz uykuma dalarım.

Geçici bir kuşaktık, geldik ve yerleştik
Evlere: Topumuzun sonsuza dek yıkılmaz sandığı
Bu yüzden diktik Manhattan Adasındaki heyulaları
Ve incecik antenleri, gölgelerinde Atlantiğin
coşkulandığı

Bu kentlerden arta kalan tek bir şey olacak: İçlerinden
esen rüzgar
Obur hoşnut, apartmanları yalayıp yutmaktan
Anladık ki geçiciyiz, bizim değil buralar
Ve bizden sonra birşey kalmayacak anılmaya değer

Yakınlarda bir zaman depremler başladığında
Umarım üzülmem, sigaramdan bir nefes olsun çekmeyi
unutacak kadar
Ben Bertolt Brecht, çok eskilerden aşina bana bu beton
yığınlar
Sürüklenenip gelmişim Kara Ormanlar'dan anamın
karnında

Brecht'e göre Marksizm'de insanın hazları ve istekleri güzeldir; insanı kötü ve reddedilecek hale getiren şey kapitalist toplumun kendisidir, kapitalizm insanı ya yırtıcı hayvan ya da av haline sokar. Bu görüş ve bunun sonucu, yani mevcut toplum düzeninin insanlığın mutluluğu için yıkılması gerektiği düşüncesi onun tüm yaşamına ve eserlerine, onun bir karakteristiği olarak sinmiştir.

Brecht'te Marksizme bağlılık duygusal bir başkaldırı değildir. O kapitalizmin insanı köleleştiren, insanı "yırtıcı hayvan veya av haline sokan" şeyi bütün çıplaklığı ile görmüş olmasına rağmen Marksizm onda bir tepkicilik olarak gelişmez. Onun için Marksizm bir yaşam biçimidir. Hayatı değiştirmeye, yeni bir toplumsal düzen kurmaya yönelik ve yetenekli bir bilimsel öğretidir. Bunun için Brecht, Marksizmi özümlemeye ve kavramaya, marksizmle tanışmasından ölümüne kadar aralıksız devam etmiştir.

Ünlü ozan Brecht'in yaşamında sürgün yıllarının önemi büyüktür. 1933 yılından başlayan sürgün yaşamı, Hitler faşizminin yıkılışına, Avrupa'nın faşizmden kurtuluşuna kadar sürmüştür. Kendi ifadesiyle Brecht, ayakkabıdan çok memleket eskitmiştir. Üç kıtaya yayılan sürgün yaşantısı 15 ülkeyi kapsamaktadır. Çekoslovakya, İsviçre, Avusturya, Fransa, Danimarka, Finlandiya, Sovyetler Birliği, İsveç ve Amerika Birleşik Devletlerinde bulunmuştur. Brecht'in faşizme karşı mücadelesi sürgün yıllarında bir gün bile duraksamamış, başta Anna Seghers ve diğer mücadele arkadaşlarıyla Hitler faşizmine karşı olağanüstü mücadelelerini yürütmüştür. Faşizmin yıkılışından sonra Anna Seghers gibi o da DDR'e yerleşmiş, yaşamının bundan sonraki bölümünü Sosyalist bir ülke vatandaşı olarak sürdürmüş, sosyalizm kuruculuğu çalışmalarına aktif olarak katılmıştır.

1949 yılında Brecht tiyatro sanatçısı olan Helene Weigel'le birlikte Berliner Ensembler'i kurmuştur.

Brecht "Cesaret Ana ve Oğulları" oyununun provasında (1948-1949).

Oyunları, kendisine dünya çapında ün sağlamış, aldığı ödüller birbirini izlemiştir. Artık o yalnız sosyalist DDR'in vatandaşı değil, aynı zamanda sömürüye ve zulme başkaldıran bütün halkların bir değeridir. Oyunları ve şiirleri hemen bütün dünya dillerine çevrilen Brecht, mazlum halkların dilinde türkü olmuştur. Türkiyeliler de onu şiirlerinden "Hitler Rejiminin Korku ve Sefaleti", "Kafkas Tebeşir Dairesi", "Sezuan'ın İyi İnsanı", "Cesaret Ana ve Çocukları", "Galileo Galilei", "Carrar Ananın Tüfekleri" ve M.Gorki'nin "Ana" romanından tiyatroya uyguladığı aynı adlı tiyatro eserinden tanıyorlar, seviyorlar. O epik tiyatronun kurucusu ve uygulayıcısı olarak da ilerici Türk tiyatrocularına ışık tutuyor.

İlk kez Brecht tarafından denenen epik tiyatroda teoriyle edebiyatın kaynaşması esastır. Tiyatroda seyirci düşünmeli, yorumlamalı, doğru çözümü bulmalıdır. Olayların mantıki gelişimi ve somut veriler seyircinin kafasında iyice berraklaşmalı, onu harekete geçirerecek bilgilerle donatılmalıdır. Brecht de bunu amaçlamaktadır. Bu amaca eski tiyatro geleneği ile varılamayacağı kesindir. Oyuncular belli ölçüde söz ve hareket özgürlüğüne sahip olmalıdırlar ki seyirciyi motife etmede daha fazla argümanlara sahip olsunlar.

Hayatı boyunca eserler yaratmış, ödüllerinin sayısı onları aşmış, ünü dünyaya yayılmış Berthold Brecht hiçbir zaman yaptıklarını yeterli görmemiş, daha güzele, daha iyiye varmanın yollarını aramıştır. "Birşeyin tamam olmasını engellemek gerek" diyebilecek kadar tutarlı ve alçakgönüllü olabilmeyi başarmış, sanat anlayışı konusunda da kendi ifadesiyle şu ilkeye ölene dek bağlı kalmıştır: . "Bütün sanatlar, sanatların en büyüğüne, yaşama sanatına yardım etmelidir."

Brecht 1956 Ağustosunda öldüğünde arkasında bıraktığı eserlerin toplamı altmış ciltti. Otuzun üzerinde tiyatro eseri, 1300 kadar şiir, üç roman, bir çok roman fragmanı, 150'den fazla nesir eser (tiyatro üzerine) çok sayıda makale, hikaye ve konuşma bırakarak insanlığın gelişen kültürel hayatına önemli ölçüde miras devretti. Eserlerinin kapsamı, çeşitliliği, estetik gücü ve mesajı bakımından 20. yüzyılın Alman edebiyatında Brecht'i aşan bir külliyat yoktur.

Ölüm yıldönümünde bu büyük ozanı, işçi sınıfının yiğit savaşçısını saygıyla anıyoruz.

Bertolt Brech, oğlu Stephan ile (1931).

MANŞET

Duyduk — duymadık,
Gördük — görmedik,
Dedi — demedi demeyin.

Hazırlayan: Şanar Yurdatapan

Tek perdelik, tek sahnelik oyun

BULGAR PARMAĞI

Oynandığı yer. İstanbul, Cağaloğlu, herhangi bir büyük boyalı gazetenin Genel Yayın Müdürü odası.

Zaman: Hiç önemli değil, her zaman oyanıyor.

Dekor: İşte bildiğiniz gibi bir "Gazete üst kademe yönetisi odası. Lüks ve karışık.

Kişiler: Gn.Yay.Md. 50'nin üstünde, babacan filan değil, cin gibi, ama hain bir cin, besbelli. Yüksektekine dalkavuk, alttakine gaddar, malum gazete Gn.Yay. Md. tipi işte. Eğer bu karakterde olmasa buralara kadar yükselebilir miydi?

Muhabir, 20'nin az üstünde. O da bir cinlik yapıp sivrilmeyi, yükselip ünlü bir gazeteci olmayı düşlüyor ama eninde sonunda saf bir tip. Tabii üstü başı dökülüyor.

Müd.- (Elindeki kağıtları hiddetle fırlatarak) Yuh ulan, yuh be! Sizi de muhabir diye besliyoruz! Enayilik bizde..

Muh.- (Takdir beklediği için şaşırmış) Ne-nen-ne hata yaptım sayın müdürüm? Ben de benden ne istediyseniz başardım sanıp seviniyordum..

Müd.- Yahu neresinden tutsan rezalet!.. Bu ne bu? Bak, daha ilk sayfada: "Kırcalı'lı Ahmet'le tam sözleştiğimiz saatte, caminin önünde buluştuk!" Bu nasıl iş? Nasıl böyle yazarsın?

Muh.- Ama buluştuuuk!

Müd.- Kiminle?

Muh.- Bulgaristan Türklerinden Ahmet'le!

Müd.- A benim dangalak evladım, niye Aleksi değil de Ahmet?

Muh.- Ama adı öyleydi müdür bey, herkes de ona Ahmet diyor!

Müd.- Başlatma şimdi herkesine.. Ulan biz kaç aydır ne yazıp duruyoruz ha? Bulgaristan'da Türklere zorla ad değiştirtmiyorlar mı ulan? Sen orda olup biteni bizim gazeteden daha mı iyi bilicen lan? CEVAP VER ULAAAAN!

Muh.- Sayın şefim, kızmayın lütfen! Ama hani bizim gazeteden benden başkası oraya gitmediğine göree, demek ki ...

Müd.- Demek ki Bulgaristan hakkında ne yazacağımızı senden öğreneceğiz... Bana bak oğlum, bu meslekten ekmek yemeyi düşünüyorsan, önce bir gerçeği çok iyi belleyeceksin, tamam mı? "Gerçekler nah bu odada belirlenir". Neymiş?

Muh.- Evet efendim!

Müd.- Güzeeeel! Şimdi biz aylardır "Bulgaristan'da Türklere zorla Bulgar adı takılıyor diye yazarken, Bulgaristan'a gönderdiğimiz özel muhabir tutup da "Ahmet'le buluştuk" diye yazarsa ne olur?

Muh.- ?????????

Müd.- Ayıp olmaz mı?

Muh.- Olur galiba!

Müd.- Ya gazetenin başına bu ayıbı ören cahil muhabir işinden olur mu?

Muh.- (Titreyerek) Olur...

Müd.- Güzeeel... Yavaştan yavaştan anlamaya başlıyorsun galiba!.. Hadi bari sana bir defalık bir iyilik yapayım.. Şu yazıyı kendi elimle düzelttireyim. Eh, ilk cümleyi düzelt bakalım:

Muh.- "Kırcalı'lı ALEKSİ ile...

Müd.- Hah! İşte böyleee... Devam et!

Muh.- ... tam sözleştiğimiz saatte, caminin önünde buluştuk!

Müd.- Nerde nerdeee?

Muh.- Caminin önünde sayın müdürüm!

Müd.- Ulan ne camii? Ulan hangi cami?

Muh.- Kı-kırcali camii sayın müdürüm, vallahi orda buluştuk!

Müd.- Sen hayal mi gördün ulan zırtapoz. Bulgaristan'da cami mi kaldı? Onları çoktan ahır yapmadılar mı?

Muh.- Ama yemin ederim ki..

Müd.- SUS! Yemin edeceğine istifa et! Senin gazeten yıllardır bunu yazıp duruyor, kimbilir senin gibi nice muhabirler yollamış da gerçeği araştırmış! Sonra bir velet çıkıyor "Caminin önünde" deyip bizi yalancı çıkarıyor.. Yıkıl!

Muh.- ..... Evet efendim, aynen öyle oldu...

Müd.- Al bakalım bu paçavraları, düzelt ve tekrar getir, göreyim... Bir daha da böyle halt edeyim deme, ekmek yediğin gazeteye ters düşme, yoksa aç kaldığının resmidir, anlaşıldı mı, benim aptal oğlum?

Muh.- Anlaşıldı efendim.. Ama bir soru sormama izin verin. Yani sırf merakımdan..

Müd.- Sor bakalım!

Muh.- Bir şeyi bir türlü anlamıyorum... Bizim bu Bulgaristan'la alıp veremediğimiz nedir? Hani iki ülke arasındaki iyi komşuluktan sözediliyordu. Evren Bulgaristan'a gitmişti, Jivkov da iadei ziyarette bulunmuştu. Bütün bunlar böyleydi de şimdi neden Bulgarlarla uğraşıyoruz?

Müd.- Eğer düşünüp bunun cevabını bulursan, belki işin düğümünü de çözersin bir gün.. Ama şimdilik sana biraz ipucu vereyim.. Senin yazdıkların bugün neden takıldı?

Muh.- Siz düzelttiniz yanlışlarımı da ondan.

Müd.- Güzeeel.. Peki ya ben yanlış yapsam?

Muh.- Ayyy!.. O vakit patrona takılır.

Müd.- Ya o da yanlış yapsa?

Muh.- Gazeteyi kapatırlar.. Yani daha yukarıda takılır, askeriyede..

Müd.- Peki ya onlar da hata yapsa? Hata devam eder mi, ettirirler mi, ne dersin?

Muh.- Ettirmezler tabii! Büyük ağabeye takılır. Amerika bir şeyler yapar!

Müd.- A be evladım, madem bu kadarını düşünebiliyorsun, ötesini neden çıkaramıyorsun kendiliğinden?

Muh.- !!!!!!!!!!!!!!!!!

Muh.- Aman müdürüm, ben ettim, siz etmeyin!

Müd.- Çabuk düzelt o halde cümleni!

Muh.- Derhal sayın müdürüm: "Aleksi'yle daha önceleri cami olan Kırcalı ahırının önünde buluştuk.

Müd.- Güzeeel, şimdi bir şeye benzedi. Şu "Tam saatinde" deyimini de silelim.

Muh.- Silelim efendim, ama öğrenmem için söyler misiniz, neden?

Müd.- İhtiyaten.. Neme lazım, okuyucuda "Bir KOMÜNİST ülkede işler tam zamanında, tıkır tıkır işliyor" gibi bir izlenim uyansın ister misiniz?

Muh.- Haaaaa!

Müd.- Haa ya! Şimdi gelelim şu "Hükümet evimi yıkmadı" diye şikayet eden Türkün olayına.. Hangi şehirde olduydu bu?

Muh.- "Ruse"de... Tam Tuna'nın Karadeniz'e döküldüğü yerde, Romanya sınırında güzel bir şehir!

Müd.- O şehrin adı Ruse mi ulan? Rusçuk...

Muh.- Ama müdürüm, hani İstanbul'a Constantinopole dendiğinde..

Müd.- Bir mi tutuyorsun ulan ikisini? Sen Yunan piçi misin, Bulgar domuzu mu?

Muh.- Benn-be-be-ben... SAFKAN TÜRKÜM müdürüm!

Müd.- Öyleyse TÜRKÇE konuş. O şehrin adı "Rusçuk" tur ve dedelerimizin mübarek kanıyla sulanmıştır, tamam mı?

Muh.- Çok haklısınız efendim.. İşte o Rusçuk'ta, gecekondu gibi bir evde oturan bir aileyle röportaj yaptım..

Müd.- Buraya kadarı çok güzel, ama sonrası?

Muh.- Hallerinden çok şikayet ettiler efendim. Hükümet verdiği sözü hala tutmamış!

Müd.- Bu da iyi... Sonrası?

Muh.- Verdiler veriştirdiler hükümete! Civardaki bütün evler yıkılmış, onlarınki hala yıkılmamış!

Müd.- Ne dedin? Evlerinin yıkılmasını mı istiyorlar yani? Bu nasıl iş yahu?

Muh.- Sayın müdürüm, şehrin eski gecekondu bölgelerindeki evleri yıkınca, sahiplerine yeni bloklarda daire veriyorlarmış. Bir de toprak parçası karşılığında yüklüce tazminat alıyorlar. Benim konuştuğum Türk, o parayla bir otomobil almayı hesaplamış, geciktiği için kızıyor hükümete!

Müd.- Ve sen de aptal aptal bu röportajı yazıp benim önüme koyuyorsun, yayınlansın diye...

Muh.- Ama Bulgaristan Türkleri şikayet ederse...

Müd.- Ulan aptal! Her Allahın günü gecekondu yıkma işinden kan çıkmıyor mu Türkiye'de?

Muh.- Çıkıyooor!

Müd.- A benim dangalak evladım! Bizim okuyucu "Evimi yıkarlarsa" diye korkarken sen onlara, Bulgaristan'daki Türkler "Ah hükümet bir evimi yıksa da bana yeni bir daire verse, üstüne vereceği parayla da bir otomobil alsam!" diyorlar diye yazarsan ne olur?

Muh.- Ayyy! Hiç düşünmemiştim!

Müd.- İşsiz kalınca bol bol vaktin olur düşünmeye.. Ya bu ne bu? Genç bir Türk zar zor yanına yanaşmış ve çok ezildiklerinden söz etmiş.. Türkiye'ye göç etmeyi hayal ediyormuş!

Muh.- Evet efendim, çok yakındı halinden.. Askere gitmiş, manga komutanı yapmışlar. Ama mangadaki Bulgar erler karşı çıkmış: Biz bir Türkten emir almayız diye.

Müd.- İşte burda nokta. NOKKTTTAA!

Muh.- Ama bitmedi ki efendim. Ben adama sordum: "Sen komutana şikayet ettin mi?

Müd.- Komutan onu dinlememeliydi bile!

Muh.- Yok ama müdürüm, komutan "Aldırma sen onlara" demiş.. "Onlar cahil kişiler, sen işine bak" demiş!

Müd.- Ve sen bunu yazıyorsun.. Ulan bu minik olay bile "Ayırım yok, baskı yok" izlenimi vermez mi? Yahu sen ne gerzek herifsin, bunca yıldır emek emek yaptığımızın içine ettirir miyiz sana be?

Muh.- Ama müdürüm..

Müd.- Sus!... Bu hikayenin sonu şöyle olacak: "Şikayet eden Türk üç ay hapis yedi, manga komutanlığından da alındı, yerine bir Bulgar getirildi.."

Müd.- Hadi, son bir ipucu daha vereyim: Papa suikasti davasında aylardır kim konuşuluyor?

Muh.- Ağca tabii... Herif "Ben İsa'yım" filan diyor..

Müd.- Peki, bak bakalım, bu resimdeki adamı tanıyor musun? Şu kafesin arkasındaki adamı?

Muh.- Vallahi gözüm bir yerden ısırıyor ama, nerden, çıkaramadım..

Müd.- Hadi onu da ben söyleyeyim.. O adamın adı Antonov. Papa suikastini KGB'nin emriyle Bulgarların yaptırdığını ispatlamak için tutuklanmıştı, hala da tutuklu..

Muh.- Evet, öyle bir şeyi hayal-meyal hatırlıyorum!

Müd.- Hadi bakalım, şimdi git ve yazını baştan yaz, tamam mı?

Muh.- Tanrım beni baştan yarat!....

* Bir kitap *

İşgal Altında

ORHAN GÖKÇE

İkinci Dünya Savaşı'nın tüm Avrupa'yı kasıp kavurduğu yıllar... İşgalci Alman kuvvetlerine karşı Norveç halk direnişçilerinin destansı öyküsü, ünlü Alman yazar Sigfried Lenz'in kaleminden, onun gözlemleri ile okuyucuya ulaşıyor.

Siegfried Lenz

Siegfried Lenz "İşgal Altında" adlı bu kitabıyla, işgal edilmiş bir ülkenin insanlarının dramını, psikolojik durumlarını, işgalci güçler ile direnişçiler arasındaki ölüm kalım savaşını ve bu iki cephenin gerisinde bulunan sıradan insanların durumlarını başarı ile aktarıyor okuyucuya.

Roman, henüz bir öğrenci olan genç Daniel'in birkaç arkadaşıyla işgalcilerin yerli halka karşı uyguladıkları keyfi tutum ve insanlık dışı davranışlar üzerine dağa çıkıp işgal kuvvetlerine karşı mücadeleleri ile başlıyor. Daniel ve arkadaşları hem sayısal olarak, hem de askeri araç-gereç bakımından çok yetersiz olmalarına karşın, isyancıların baskılarından bunalan halk için kısa zamanda bir umut filizleri oluşturuyor. Henüz hiçbir askeri başarı kazanmamalarına rağmen Daniel'in ismi kısa sürede destanlaşıyor, umudun simgesi oluyor.

Genç direnişçilerin kafasında uzunca zamandır bir plan vardır. Planları başarıya ulaşırsa hem büyük bir askeri zafer kazanacaklar, hem de işgalcileri kovabileceklerdir. Plan işgal ordularının generaline suikast yapmaktır. Yaparlar da. Ancak bu başarısız bir eylem olmuştur. General suikastten hafif bir yara ile kurtulmayı başarır. Romanda gerilim bu devreden sonra artarak sürer. General ilk iş olarak direnişçilerin başı Daniel'in teslim olması için onun yakından tanıdığı ve içlerinde çok sevdiği insanların da bulunduğu 44 kişiyi rehin olarak alır. Eğer Daniel teslim olmazsa suçsuz insanlar kurşuna dizileceklerdir. Bu haber üzerine direnişçilerin lideri kendisi ile uzun bir hesaplaşmaya girer ve sonunda teslim olmaya karar verir. Ancak arkadaşları ve yerli halk kurtuluş umudunun simgesi haline gelen bu insanın teslim olması ile herşeyin biteceğine ve Daniel'in teslim olmaması gerektiğine inanırlar. Sonunda arkadaşları tarafından teslim olma fikrinden vazgeçirilen Daniel tekrar kendi karargâhına döner, mücadeleye devam eder. Bu arada işgal kuvvetleri generali masum 44 insanı kurşuna dizerek "cezalandırır".

Bu olay halk üzerinde etkisini kısa sürede göstermeye başlamıştır. Artık homurtular her taraftan duyulmaya, işgalcilere karşı kendiliğinden de bir takım eylemler sürdürülmeye başlanmıştır.Halk desteğinden tamamen yoksun Hitlerci Alman işgalcileri zor durumdadır. Yenilgi kaçınılmazdır. Öyle de olur. Direnişçilerin akılalmaz mücadelesi ve halkın onlara gösterdiği sevgi kısa sürede büyük bir potansiyel güce dönüşür ve işgal kuvvetleri teslim olmak zorunda kalırlar. Bu, halk için büyük bir olaydır, ülkenin her yanında kurtuluş bayramları, eğlenceleri sürmekte, halk kurtuluşun tadını çıkartmaktadır. Kurtuluş sağlanmış, şehir işgalcilerden temizlenmiş, günlük yaşantı kısa sürede kendi doğal seyrine dönüşmüştür.

Lenz'in romanının bu bölümünden sonrası kara mizah seyrine bürünür. Halk kısa sürede geçmiş acı günleri unutmuş, 44 ölüyü unutamamıştır. Şehirde korkunç bir cadı kazanı kaynamakta, kurşuna dizilen bu 44 kişinin sorumlusu direnişçiler ve onların lideri Daniel gösterilmektedir. Bu histeri tüm toplumu sarmış gibidir. Daniel'e artık kimse selam vermez olmuştur. Hatta eski silah arkadaşları bile ona cepne almakta, onu suçlamaktadırlar...

İsterseniz bundan sonrasını okuyuculara bırakalım. Bu güzel romanın tüm macerasını anlatarak, onların heyecanına engel olmayalım.

Siegfried Lenz, okuyucu ile kitabı arasında çok yalın bağlar kurabilen bir yazar. Değişik bir üslupla sunduğu bu romanında anlatımı ikinci tekil şahısa yaptırarak, roman kahramanı ile olayların muhasebesini denemiş, bunda da başarılı olmuştur.

Lenz, çok okunan, eserleri birçok yabancı dilde basılan çağdaş bir Alman yazarıdır. 1926 yılında Doğu Prusya'da Lyck kasabasında doğmuştur. Savaş sona ermeden az önce asker kaçağı olarak Danimarka'ya kaçan Lenz, hâlâ yaz aylarını orada geçirir ve eserlerini orada yazar.

Halen Hamburg'da yaşayan yazarın kısa bir İngiliz esareti dönemi de vardır. Hamburg ve Almanya'nın kıyı bölgelerini anlatan pekçok hikâye ve romanları bulunmaktadır.

Siegfried Lenz, koyu bir Hemingway izleyicisidir. Eserlerinin pekçoğunda bu etkiyi sezinlemek okuyucu için güç değildir. Ancak o kendi ifadesiyle Hemingway'den ayrılan yanını şöyle ifade eder: "Geçmişin borçlarını kabul etmenin, geçmişten tadalma yeteneğine sahip olmanın ne kadar önemli olduğunu anladım. Bu, benim edebiyatta örnek olduğum kimsenin yapmadığı, yapamadığı birşeydi."

Okurlarımıza S. Lenz'in eserlerini okuyarak onu daha yakından tanımalarını öneririz.

Rusça Türk Şairleri Antolojisi yayınlandı

Tanınmış Sovyet Türkoloğu Radi Fiş'in katkılarıyla Moskova'da bir "Türk Şairleri Antolojisi" yayınlandı. Antolojide Nazım Hikmet, Orhan Veli gibi halen yaşamayan şairlerin yanısıra günümüz şairlerine de geniş yer verilmiş.

Antolojide yer alan şairler şunlar: Nazım Hikmet, Orhan Veli, Melih Cevdet, Oktay Rifat, Metin Eloğlu, Orhan Arıburnu, Rıfat Ilgaz, H. İzzettin Dinamo, Cahit Sıtkı, Suat Taşer, Necati Cumalı, Ceyhun Atuf Kansu, Mehmet Kemal, Cahit Külebi, Ataol Behramoğlu, Özkan Mert, Tekin Sönmez, Afşar Timuçin, Ali Püsküllüoğlu, Halim Yağcıoğlu, Ferhat Sılacı, Fahri Erdinç, Aydın Hatipoğlu, Fethi Savaşçı, Ali Yüce, Kemal Özer.

DENKTAŞ'IN "MİLLİ" OLMAYAN KOALİSYONU

(Baştarafı 1. sayfada)

Ankara cuntasının baskıları ve bugün belirleyici bir nicelliğe ulaşmış bulunan Anadolu'dan getirilip işgal bölgesine yerleştirilmiş olan nüfustur.

Kıbrıs'ta adil ve dünya barışıyla uyumlu bir çözüm için çabalar bundan böyle daha karmaşık güçlerle başetmek durumunda kalacaktır. Ama geleceğin şimdi bugünden daha net görülebildiği de kesindir.

Çözümün düğümlendiği —olağanüstü zorlama ve saptırmalar dışında genel geçerli olduğu— nokta, işgalci TC ordusunun çekilmesi, Türk toplumunun iradesiyle, ada halkının bütününün iradesi arasına çekilmiş silah duvarının son bulmasıdır. Ancak bu uzun bir süreç gibi görünmektedir. Bu süreci Denktaş ve arkasındaki sağ-"sol" ittifakı (ki TKP hükümetteki koalisyona

Kuzey Kıbrıs'ta son üç seçimin toplu sonucu:

	1976	1981	1985	Son seçimde milletvekili
UBP	% 53.7	% 42.5	% 36.75	24
TKP	% 20.2	% 28.5	% 15.90	10
CTP	% 12.9	% 15.1	% 21.33	12
YDP			% 8.74	4

				50

Yukarıdaki seçim tablosu da veriyor ki; adada ekonomik ilişkiler yerine oturup netleştikçe, topluluğun bilincindeki geçici dalgalanmalar da duruluyor. Denktaş'ın "milli temeli" genişledikçe, perspetifi barış ve adil çözüm olanların da yığın temeli büyüyor. Bu bir paradoks değil gerçeğin kendisidir ve Türk toplumunun adanın geleceğinden tecrit edilemeyeceğini, tersine sınıfsal mücadele temeli üzerinde çözüme katkılarının artacağını da gösteriyor. Kitle desteği sürekli artmakta olan CTP'yi, henüz yanlış politikalardan arınmamış olsa bile bu eğilimin siyasal somutu olarak görmek gerekir.

siyasal kimliğini koruyarak değil, ideolojik ve politik olarak sağa kayıp Denktaş rejimi ile uzlaşma eğilimine girerek katılmıştır) kendi açısından iyi değerlendirecek, Kıbrıs'ın nüfus yapısını altüst edecek sayıda göçmen nüfusu Türkiye'den taşıyarak adaya yerleştirmeye çalışacaklardır. Kuzey Kıbrıs'ta çerçevesi Ankara'dan çizilen rejimin kurumlaşmasının bir boyutu da budur. CTP ve Denktaş muhalifi güçlerin temel politikalarından biri de bu kaba gerçeği engellemeye çalışmak, zaten varolan Kıbrıslı Türkler-Göçmen Türkler çelişkisini sınıfsal politikalarla bütünlük içinde değerlendirmek olmalıdır.

TÜRKİYE'DE İŞKENCE

(Baştarafı 1. sayfada)

yukarı zorla yürütülüp gerici marşlar söylemeleri için dövülüyorlardı. Ayakta duramayacak kadar bitkin birkaç kişi sıcak kalorifer borularına bağlanmıştı...

İşkenceciler yerde yatanları tekme tokat dövüyorlardı. İşkence hiç durmuyordu... Fizik işkenceden sonra başkalarının çığlıkları insanı mahvediyordu. Çok geçmeden, çığlıklara kulak vererek ne zaman ne tür bir işkence uygulandığını anlar oldum. (Eski bir siyasi mahpusun Haziran 1984'de Uluslararası Af Örgütü'ne anlattıklarından.)"

Uluslararası Af Örgütü, Amnesty International'in Türkiye üzerine yeni yayınladığı işkence raporu böyle başlıyor.

Ve şöyle devam ediyor: "Türkiye'de işkence yaygın ve sistematiktir. Ülkede siyasi nedenlerle gözaltına alınan herkes işkenceden geçirilme tehlikesiyle yüzyüzedir. Polis karakollarında, güvenlik kuvvetlerince yürütülen sorgulamalarda, tutukevleri ve hapishanelerde şu ya da bu biçimde kötü muameleye uğramayanların sayısı son derece azdır."

Raporda daha sonra Türkiye'de 12 Eylül 1980'den bu yana tutuklanıp poliste, özel işkencehanelerde ya da hapishanelerde işkenceden geçirilen yedi kadın ve altı erkek siyasi tutuklunun ayrıntılı ifadeleri yer alıyor.

Dayanışma'nın önümüzdeki sayısında Amnesty International'in "Türkiye'de İşkence" raporundan seçme alıntılar yayınlayacağız.

CARTER

(Baştarafı 1. sayfada)

kaldırılmasını savunmak Türkiye'yi değil Amerika'yı savunmaktı" diye de gerçeği ilave ediyor. Ama mesela Evren "Biz 12 Eylül darbesini yaparken ABD'nin bölgedeki çıkarlarını korumak amacını güdüyorduk" diyebilir mi? Diyemez. Bunu da ancak Carter söyleyebilir!

Sadık bendeleri Evren ve takımının utanıp sıkılacağına, mahçup düşüp rezil olacağına aldırmaksızın Carter açıklamaktan çekinmiyor: "Asıl zorlandığım konu Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına entegrasyonunu sağlamak olmuştu. Gerçi bu sorun sonradan kolay çözüldü. Biraz General Rogers sayesinde. Yıllarca uğraşıp vaadler yapıp, telkinlerde bulunup başaramamıştık. 1980 harekâtı olmasaydı bu mümkün olmazdı."

12 Eylül darbesini yapan Amerikancı generaller çetesi daha pek çok şeyi söyleyemezler. Söylenir gibi değildir. Ancak böyle yer yer fırsat düşer de efendileri açıklarlarsa, kendileri de kabullenmek zorunda kalırlar. Hadlerine mi düşmüş "Carter'in söyledikleri doğru değildir" demek. Acaba şu da doğru mu?

"Bu girişimin, bölgede şiddetle ihtiyacı duyulan istikrara doğru ilk adım olduğunu düşünüyordum. Afganistan'ın işgal edilmesi ve İran'daki monarşinin devrilmesinden sonra Türkiye'deki bu istikrar hareketi içimizi ferahlatmıştı."

"U-2'ler için izin istediğimizde zamanın başbakanı 'zorluk çıkarmıştı'. Ama sonra kamuoyunun önünde tartışılmasını uygun gördüğü bir yola gittik."

Fıstıkçı Jimmy'nin "ferahlaması" için Evren, Ersin, Şahinkaya gibileri gerekliymiş meğer. ABD başkanları ferahlasın diye, demek ki yeryüzünde neler oluyormuş, halklar nice nice acılara katlanıyormuş.

AZİZ NESİN

(Baştarafı 1. sayfada)

açacağını belirten Aziz Nesin, "Dokunulmazlığı yüzünden şimdi ceza davası açamıyorsam da dokunulmazlığı kalkınca TCK'nın 180-182. maddelerine göre ceza davası da açacağım. Kenan Evren'in dokunulmazlığının düşmesine dek yaşamım elvermezse onu tarihin yargılamasına bırakıyorum" dedi.

Savunmasına "Askeri yönetim uyguladığı ağır baskının gerekçesi olarak terör ve anarşi olsa daha mı iyi olacağı varsayımını koyuyordu. Yani, ya bu ağır baskıya razı olacak, ya da anarşi ve teröre katlanacaktık. Terör ve anarşinin tek seçeneği baskıydı. Yönetsel baskının da terör ve anarşi kadar hatta daha çok zararlı olduğunu anlatabilmek için eleştiri olanağı yoktu" diyen Aziz Nesin, "dilekçeyi" gözlükleri savunmak için kaleme aldıklarını da ekledi.

Mahkeme Nesin'in konuşmasına yasak koyarak yayınlanmasını engelledi.

GROMİKO

(Baştarafı 1. sayfada)

1909 yılında Biyelorusya'da doğan Gromiko II. Dünya Savaşına kadar Ekonomi dalında eğitim gördü ve SSCB Bilimler Akademisi Ekonomi Enstitüsünde araştırma uzmanı olarak çalıştı. Daha sonra 1939 yılından itibaren diplomatik kariyerine başlayan Gromiko'nun ilk görevi ABD'deki Sovyet elçiliğinde müsteşarlıktı. 1943-46 arasında ABD'de SSCB Olağanüstü Yetkili Büyükelçisi ve Küba Cumhuriyeti'nde Sovyet Büyükelçisi görevlerini birlikte yürüttü.

1957'den itibaren sürekli olarak Dışişleri Bakanlığı görevini yürüten Gromiko 1973'den beri SBKP Merkez Komitesi Politik Büro üyesidir.

A. Gromiko'nun Dışişleri Bakanlığını bırakıp Sovyet Devlet Başkanı makamına seçilmesi Batı burjuva basınında alışılageldik acayip yorumlarla karşılandı. M. Gorbaçov'un SBKP MK Genel Sekreteri olmasıyla Gromiko'nun "kızağa çekildiği", Gorbaçov'un bundan böyle kendi "kişisel politikası"nı kendi eliyle yürüteceği yollu fikirler ileri sürüldü. İşin aslı hiç de böyle değil.

Her şeyden önce, Sovyetler Birliği dış politikası da —başka alanlardaki politikalar gibi— hiçbir zaman bir "kişi" politikası değildir. Ne şimdiye kadar izlenen dış politika Gromiko'nun politikasıydı, ne de bundan böyle izlenecek olan Gorbaçov'un politikası olacaktır. Politikayı belirleyen de, yürüten de Politbüro'dur. Yani SSCB'nin dış politikası doğrudan doğruya kollektif bir çalışma ve değerlendirmenin ürünüdür. A. Gromiko, halen de Politbüro'nun tam yetkili üyesidir. Şimdiki görevi Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'ni temsil gibi son derece önemli ve onurlu bir görevdir. Onun yakın zamana kadar başarıyla dış dünya nezdinde sözcülüğünü yaptığı politikaların dayandığı bilimsel temel bundan böyle de değişmeyecek, aynı tutarlı politika aynı tutarlılıkla sürecektir. Bunda, uzun yıllar süren görevinde edindiği yoğun pratik ve tecrübeyle A.Gromiko'nun belirleyici katkısı olacağına hiç şüphe yoktur.

KOHL

(Baştarafı 1. sayfada)

Türkiye ile F.Almanya arasında tartışılmakta olan ve aslında tüm AET ülkelerini ilgilendiren işçilere serbest dolaşım hakkı da bu pazarlıklar kapsamında yer aldı. Özal hükümetinin istediği, F. Almanya'dan koparacağı bir takım sadakalar karşılığında bu anlaşmanın uygulanmasının 1986'dan daha sonraki bir tarihe ertelenmesinden başka bir şey değildi.

Gezinin diğer bir yanı da bir takım F. Alman işadamlarının geziye katılmalarıydı. Görünürde H. Kohl Özalvari bir dış gezi yapmıştı. Özellikle Özal'ın hoparlörleri bu konuyu kamuoyuna yansıtmak istediler, Alman sermayesinin Türkiye'ye akacağını iddia ettiler. Böylece bizim panayır hokkabazının hayal hanesinin ne denli geniş olduğu bir kez daha ortaya çıktı. Özal'ın bazen uyuz tavşan çıkarmak için, bazen de para çıkarmak için kullandığı hokkabaz şapkası o denli büyüktü ki, bu şapkanın içine Suudi Arabistan'dan Japonya'ya, ABD'den F. Almanya'ya kadar tüm kapitalist dünya sığabiliyordu.

Sonuçta Özal ve avanesi, ne Kohl'den ne de Alman işverenlerinden tek bir fenik bile koparamadılar ama, hiç değilse Ortak Pazar'ın en zengin ülkesinin başbakanının ağzından demokrasi beratı alarak bunu da kısa günün kârı bellediler. Kohl ülkesine döndüğünde Türkiye'deki bezirgân da dümenini döndürmeye devam ediyordu.

BÜYÜKELÇİYLE AKŞAM YEMEĞİ

(Baştarafı 2. sayfada)

şiltesinde yatıyor, önünde altı yıllık bir tutukluluk var, eğer ben Türk olsavdım, böyle bir durumda, garanti kendimi öldürürdüm.

Söze Büyükelçiye yemek ve hoşgeldin konuşması için teşekkür ederek başladım, ki o da böyle bir şeyi bekler görünüyordu. "Politik farklılıklarımız ne olursa olsun, demokraside aynı kaderi paylaşıyoruz" dedim. Büyükelçi onaylıyarak başını salladı. Devam ettim:

Demokrasi açık sözlülüğü artırdığına göre, konuşmam korkudan uzak olacak. Türkye'de tanık olduklarımıza ehemmiyet vermemek bizim için imkansızdır. Biz oyun yazıyoruz ve oyun yazarları, şair, romancı ve belki de diğer bütün yazarlardan farklıdır. Bizim işimiz hakikatledir. Bir oyuncu A noktasından B noktasına götürülmelidir ve bu genelde değil, yalnızca özelde olabilir. Geçen yıl Türkiye'de durum nasıldı bilmiyoruz, belki, söylendiğine göre şimdi daha iyi. Gelecekte nasıl olacağını da bilemeyiz. Ama neler gördüğümüzün maddi olarak farkındayız ve gördüklerimizin Batı Avrupa veya ABD'deki herhangi bir demokratik sistemle akla yatkın bir bağlantısı yok. "The Crucible" (Çetin Sınav)da eylemlerinden değil, düşündükleri için hapsedilmiş ve idam edilmiş insanları yazdım. Buradaki gibi! Suç sayılan düşünceleri yüzünden hapiste yüzlerce insan var. Bize Türkiye'nin yavaş yavaş demokrasiye geçmekte olduğu söylendi. Bu, böyle olabilir de, bunu kimse bilemez. Ama bugün olan kesin acımasızlığı ve kaba hatlarıyla bir askeri diktatörlüktür. Biz Türkiye'ye yardım ediyoruz ve etmememiz gerektiğini de söylemiyorum, ama bir devletin gerçek gücü son tahlilde kendi halkının desteğidir. ABD istemeden de olsa halkın kendi haklarını gaspedenlerin yanını tutmasına yolaçıyor mu, açmıyor mu? Sorun budur. Barış Derneği'nin hapisteki yüzlerce üyesine karşı tek bir eylemi suç delili olarak gösterememiştir.

Sözlerimi sürdürürken sanıyorum Büyükelçinin gözlerinin şaşkınlık ve bocalamayla parladığını farkettim. Ama aynı zamanda sanki bir çeşit haberleri dinliyor görünümündeydi: Politik olmayan haberleri, çünkü söylediğim şeyleri benden daha iyi biliyordu, ama bahsettiklerim çok üzücü ve haysiyet kırıcıydı:

Hiçbir Batılı avukat yoktur ki bu ülkeye gelsin ve askeri mahkemelerde olanları gördükten sonra hayal kırıklığıyla isyan etmesin. Burada Amerikan tarafı yalnızca amaç olarak bile olsa onların tahribatını kaosa karşı tek savunma olarak haklı çıkarmak yerine, demokratik normları tutmalıdır.

Büyülelçi döndü, masadaki suskun çehrelere baktı. Eski başkan ve başbakanın, şu anda bir politik partinin başkanı olan oğlu Erdal İnönü'ye benim tespitlerime cevap verip vermeyeceğini sordu. E. İnonü, 60 yaşlarında, şehla, saçları dökülmüş, masanın üzerinde yumuşakça birleştirdiği uzun elleriyle asil çehreli bir adam. Genel olarak benim fikirlerime katılmaktan başka çaresi olmadığını söyledi ve Büyükelçinin hoşgeldiniz sözlerine kendininkini ekledi. Ortaya çıkan bu kazanıma inanamadım. Büyükelçi N.Ilıcak'a yöneldi, o ise sadece başını salladı, gözleri uğradığı şoktan irileşmişti. Sonra sakallı bir gazeteci yorumda bulunmaya davet edildiyse de, o ellerini kavuşturup gülümsemekle ve Türkiye'ye hoşgeldiniz demekle yetindi. (Halbuki Pinter sonradan, bu adamın ben konuşurken tastik eder şekilde değiştiğini söylemişti). Sonra kimse söz almadı. Hepimiz ayağa kalktığımızda Büyükelçi bunun etkileyici bir yemek olduğu mahiyetinde birşeyler söyledi. Kendimi zor tuttum ama "çabuk unutmayacağınız bir yemek oldu bu" diye ekledim. Elçi bunu belli belirsiz bir gülümsemeyle cevapladı.

Topluluk kahve için oturma odasına geçti, ben de orada güç merkezi oluşturduğunu hissettiğim şef yardımcısını arayıp buldum. Tam oturmak üzereydim ki Harold Pinter'in korkunç bariton sesini tekrar duydum. Giriş holünün hemen yanında, Pinter Büyükelçiden uzaklaşıp, kapasitesinin yarısıyla birşeyler bağırıyor ve şaşkına dönmüş bir misafirin üzerine ters ters yürüyordu. Pinter doğrudan bana geldi ve gururla "Elçinize hakaret ettim ve kovuldum" dedi.

Pinter'in gözle görülür feveranının pratik dayatmasıyla geri dönüş için endişelendim ve Barış Derneği destekleyicilerinin toplantısında rastladığım bir misafiri buldum. Arabasını memnuniyetle bizimle paylaşacaktı ama Fransız Büyükelçisi araya girerek Strausz-Hupe'u —meslektaşı ve arkadaşıydı— gücendirmek pahasına bizi kendi elçiliğine götürmeyi teklif etti. Siyah Pegueot'ya doğru yürürken Pinter büyükelçinin her hangi bir durum hakkında her zaman bir yığın değişik düşünceler olabileceğini söylediğini, kendisinin de "eğer organlarınıza elektrik kablolaları bağlıysa, değil" diye cevap verdiğini açıkladı. Büyükelçi sertleşmiş ve "Bayım siz benim evimde misafirsiniz!" diye hırlamış. Pinter bu misafir olunan evden kovulduğunu söyleyerek sözlerini bitirdi. Pinter benim nutkumun mahiyeti için taktirle doluydu, çünkü ben de onun kapıldığı haklı öfkeye kapılmamış olsaydım yirmi dakika sürecek konuşmamı başlatamazdım. Dünyadaki Amerikan elçiliklerini ziyaret edecek bir takım oluşturmamız gerektiğine karar verdik.

Kaldığımız sürece son gün bir basın toplantısı yapacağımıza söz vererek görüşmelerimizi iptal ettik. Toplantı İstanbul Gazeteciler Cemiyeti binasında oldu. 25-30 kadar kadın ve erkek gazeteci ve United Press International'dan bir televizyon ekibi katıldı. Basın toplantısında söylediklerimiz aşağı yukarı elçinin yemeğinde söylediklerimizin aynısıydı. Türk gazetecilerinin bu tür düşüncelerin kırıntısından daha fazlasını yazmalarının yasak olduğunu biliyorduk ama açıkça konuşmamız gerektiğini de hissediyorduk. Ertesi gün Londra'da bu basın toplantısının haberinin yönetimce yasaklandığını ve bütün gezi hakkında araştırma yapılacağını öğrendim. Ama onun haberi, dolaylı olarak öğrendiğimize göre, hapishanelere sızmış ve bu insanlara dünyanın onları unutmadığına dair umut vermiş. Başbakan Özal birkaç hafta önce Washinton Basın Kulübünde Türkiye'de politik tutuklu olmadığını açıkladı ve ne yazık ki dinleyicilerden hiçbir alaycı tepki almadı. Dünyada Washington kadar dünyadan uzak yer yoktur.

SİNGAPUR REZALETİ

(Baştarafı 1. sayfada)

yönetimi ve yönetimin sınıfsal desteği hakkında açık ve somut bilgi vermesi. Devletin karakterini, yapısını ve "itibarını" tevil götürmez biçimde açığa vurması. Milliyet gazetesinde Emin Çölaşan'ın kimi isimleri açıkça kimilerini de üstü kapalı yazarak ortaya koyduğu gibi, evlere şenlik bir seyahat.

Singapur'da tam bir rezalet görüntüsü veren heyet, namını uzakdoğu ülkelerine duyurdu. Bol bahşişli fuhuş alemlerinde Türk heyetinin su gibi para akıttığı kısa sürede bütün Singapur'a yayıldı. Singapur'un tüm fahişeleri, Türk heyetinin kaldığı otele vaktinde yetişebilmek için, caddeleri, sokakları doldurdular. "Türk Arapları gelmiş!" müjdesiyle tüm Singapur fahişeleri ayağa kalktılar. Türk heyetini korumak ve kollamak için geniş güvenlik önlemleri almak gereği doğdu.

İşin bir yanı burjuva ahlaksızlığıdır. Bir başka yanı Türkiye'de faşizmin kendi ahlakını (yani ahlaksızlığını) giderek doğallaştırmakta olmasıdır. Başka bir yanı da, bu rezaleti sahneleyenlerin "kim ne derse desin"e varan pervasızlığıdır. Türkiye'de siyasi kararlar da bu "kim ne derse desin" şımarıklığı ve sorumsuzluğu içinde alınmaktadır zaten.

ÇÜRÜME diye sık sık üsne bastığımız noktadır bu.

BEKİR ÇELENK

(Baştarafı 1. sayfada)

para ile desteklemiş, Mafya uzantısı kirli işlerin adamıdır. Kaçakçılıktan milyarlar vurmuştur. Avrupa'da faşist çetelerle içiçe bulunmuştur. Ağca'yı güden MHP şebekesinin bir kenarındadır. Azılı bir suçludur.

Döner dönmez kendisi değil, artist ve şarkıcı eskisi karısı gazetelerin manşetine çıktı. Bununla anlatılmak istenen, masum bir insanın, içinde eş ve çocuk sevgisi bulunan suçsuz birinin Bulgaristan'da bunca süre "haksız yere" alıkonulduğuydu. Bekir Çelenk'in bir suçu yoktu.

Nitekim bu da söylendi. Gerçi Bekir "kaçakçılık yapmıştı" ama her "yurttaş gibi gelip teslim olmuştu, cezası varsa çekerdi". Acaba cezası olacak mıydı?

Elbette olacaktı. 300 bin lira ödemeliydi. Özal, kaçakçılık suçlarını affetmiş, küçük para cezalarına çevirmişti.

Nitekim Bekir Çelenk, tutuklu değil de, Ağca davasının tanığı olarak —sanığı da olabilir ihtimaliyle tutulduğu— Bulgaristan'dan, orada iken hiçbir yakınması yokken şimdi susmak bilmiyor. Antikomünist kampanyaya katkılarda bulunuyor. "Milli görevlerini" yerine getiriyor.

Faşizm öyle bir rejimdir ki, tekelci sınıfın iktidarıdır, lâkin bu yanını örtbas eden görünümlere kolayca bürünebilir. Bir kaç rüşvetçi general, az sayıda komisyoncu-kaçakçı, lümpenler ve toplumun çürümüş artıkları öyle bir hızla yükselirler ki, sıradan insanlar teşhis koymak da zorluk çekerler. Devlet kavramının yeterince billurlaşmamış olması da bu yanlışı besler.

İŞÇİ SÖZLÜĞÜ

(Baştarafı 6. sayfada)

2) Baskı altındaki sınıfların olağandan daha ağır bir yoksulluk içine düşmeleri.

3) Halk yığınlarının aktifliklerinin artması, egemen sınıfların iktidarına karşı cesaretli, kesin eyleme geçmeye hazır durumda oluşları hatta şu ya da bu sınıf hazır durumda da olsalar, devrim —genel kural gereğince— olaolanaksızdır.

Öte yandan, devrim zaferi için, devrim durumundan başka, devrimin subjektif koşullarının da var olması gerekir. Yani, devrimci sınıf, hiç bir zaman, hatta bunalım dönemlerinde bile gönül rızası ile iktidarı teslim etmeye yanaşmayacak olan gerici iktidarı devirebilmek için yeteri derecede güçlü, yığınsal devrim eylemine hazırlıklı, yetenekli olmalıdır. Lenin'in devrim durumuna ilişkin önerisini kılavuz edinen işçi sınıfının devrimci partisi, devrimi gerçekleştirmek için yığınları eyleme geçirme zamanını doğru olarak saptayabilir.

ABD terörist yetiştiriyor

Yorumsuz yorum

Reagan sık sık "teröre karşı uluslararası işbirliği" çağrısı yapar. Ve yine sık sık, dünyanın herhangi bir yerinden bir terör haberi ve bunun arkasında ABD'nin olduğu gerçeği çıkıp gelir.

ABD yönetimi hem terörü örgütler ve yönetir, hem de kendisi dışında ortaya çıkmış bir terörden yararlanmaya çalışır. İşte buna iki sıcak örnek.

Suçluları ABD'de özel olarak yetiştirilen, Hindistan havayollarına ait uçağa sabotaj. 325 ölü var. Olayın bir kaç gün içinde unutulması için Reagan elinden geleni yapar.

Hemen arkasından bir Amerikan uçağı Beyrut'a kaçırılır. Yolcuların burnu bile kanamamıştır. ABD yönetimi bütün dünyayı ayağa kaldırır. Lübnan'a ambargolar koyar. Kurtulan yurttaşlarını Frankfurt'ta Dışişleri Bakanı aracılığıyla kahramanlar gibi karşılar. Bütün dünya gözyaşı akıtsın ister.

ABD terörün hedefi olmuşsa Reagan bundan propaganda için yararlanıyor. Olayı büyütüyor, abartıyor, renklendiriyor, bütün dünyanın ilgisini bu noktaya toplayıp "Teröre karşı işbirliği" çağrısını açıklıyor.

Ama dev bir mekanizma, sürekli terörist üretiyor, eğitiyor, silahlandırıyor, Angola'dan Vietnam'a, Latin Amerika'dan Ortadoğu'ya, bütün dünyaya salıyor. Bunlar karşıdevrimci hareketleri kuruyor, yönetiyor, geliştiriyorlar. Yahut ABD'nin politika yapmasına yarayacak kundakçılığa soyunuyorlar. "Fail gizli kalmışsa" olayı Sovyetler Birliği tertiplemiş oluyor. Failin yakalanıp ABD kaynaklı olduğu anlaşılınca olayın biran önce unutulması için milyonlarca dolar dökülüyor.

Bu politikanın böylesine "gözde mertek" misali uygulanabilmesi ise bir başka sorun. TV, basın ve öteki iletişim kaynakları bütün kapitalist dünyada, hukuken en "özerk" göründükleri ülkeler bile ideolojik olarak ABD propagandasına bağımlı durumdalar ve bu olanak, kitlelerin sıradan bilincini teslim almaya yetiyor.

ABD'nin terör eylemlerinden bazıları:

- CIA'nın, uzun bir hazırlıktan sonra kotardığı Kuzey Kore'ye karşı girişilen apansız askeri harekat.
- CİA'nın organize ettiği "Ajax harekatı" ile 1953 yılında Iran'da milli burjuva hareketinin lideri Musaddık hükümetinin devrilmesi.
- Millileştirme hareketini başlatan Guetamela başkanı Arbenz'in 1954 yılında bir CIA darbesiyle düşürülmesi.
- 1958 yılında Endenozya'da tertiplenen ve başarısız kalan CIA tertibi hükümet darbesi.
- Amerikancı Chamou yönetimini silip süpüreceği besbelli olan halk hareketini bastırmak için 1958 Mayıs'ında Lübnan'a askeri müdahele.
- 1960'da Havana limanında "La Coubre" gemisinin CIA'nın ajanları tarafından havaya uçurulması.
- 1961 yılında CIA'nın yetiştirdiği özel komando birliklerinin Küba'ya karşı giriştikleri "Domuzlar Körfezi" çıkartması.
- 1961 4 Ağustos'unda Tonkin Körfezindeki ABD donanmasına karşı girişilen, ama sonradan bir ABD tertibi olduğu açığa çıkarılan saldırı. (ABD bu saldırıyı bahane ederek Vietnam savaşını başlattı).
- 1964 Eylül'ünde CİA'ya bağlı darbecilerin Kongo'da başkan Lumumba'yı katletmeleri.
- 1965'te ABD deniz piyadelerinin bir halk hareketini bastırmak amacıyla Dominik Cumhuriyeti'ni işgal edip 1000 kişiyi katletmeleri.
- 1967'de NATO planı "Prometüs"ü uygulayarak Yunanistan'da yapılan askeri darbe.
- 1973'te Şili'de, CIA'nın organize ettiği bir faşist askeri darbe ile Allende'nin devrilmesi.
- 1980'de CIA'nın Afganistan'da ABD Büyükelçisine bizzat suikast düzenlemesi ve ardından karşı-devrimci güçleri ayaklandırmaya kalkışması. (ABD'nin bu girişimi Sovyetler Birliği'nin yardımlarıyla önlenebildi.)
- 1982. Nikaragua'ya karşı iç gerici güçlerin CIA tarafından organize edilip silahlandırılması ve karşı-devrimci hareketin başlatılması.
- 1983'te ABD'nin, bu tür terör eylemleri için özel olarak yetiştirilmiş deniz piyade birliklerinin Grenada'yı işgal etmeleri.
- 1983'ün 1 Eylül'ünde CİA'nın Güney Kore gizli servisiyle ortaklaşa giriştiği casusluk olayı. "KAL" uçağının düşüşü ve 269 kişinin ölümü.
- 1985 Mart ayında Beyrut'ta 80 kişinin öldüğü Cami sabotajının, kısa bir süre sonra CIA ajanları tarafından tertiplendiğinin açığa çıkması.

... Ve II. Dünya Savaşı'ndan sonra ABD'nin giriştiği buna benzer 262 suikast, sabotaj, kundakçılık ve doğrudan askeri müdahele olayı.

ABD'de Teröristler için ihtisas okulları

- ABD'de 100'den fazla terörist yetiştiren okul var. Okulları CIA organize edip yönetiyor.
- ABD kendi terörist eylemleri için eleman yetiştirmekle kalmıyor. Dünyanın dört bir yanından gelen teröristlere geniş eğitim imkanları sağlıyor.
- ABD kaynaklı terörist eylemlerin tırmanışı ile ABD'nin "teröre karşı uluslararası işbirliği" çağrıları hep aynı zamana rastlar.

... Haziran'da Hint havayollarına ait bir yolcu uçağı İrlanda üzerinde infilak ederek düştü. Uçağın sabotaj sonucu düştüğü çok geçmeden anlaşıldı. Sabotajı iki Sih militanı gerçekleştirmişti.

Bu iki militanı CIA'nın yetiştirdiği de kolayca açığa çıktı. Teröristler Alabama'daki bir askeri kampta bizzat CIA tarafından eğitilmişlerdi.

Eğitimleri gizli olmamıştı. Yönetimin bilgisi vardı. ABD'de teröristler belli bir program dahilinde eğitiliyor, sonra karşı-devrimci hareketlerde kullanılıyor. FBI'nin olup bitenlerden haberi var, Pentagon'un da.

Terör okullarına alınan öğrencilerin ne milliyetleri soruluyor, ne de amaçları. Terörist olmak isteyene, yahut terörist olup da yeteneklerini geliştirme arzusunda olanlara ABD'de geniş imkanlar sunuluyor.

Hindistan uçağına bomba koyanlara da gerekli eğitim önceden verilmişti. Okul yöneticisi Frank Camper bunu bizzat açıkladı. Camper bugün Hindistan'da terörist eylemlerini yürüten (kim bilir Gandi'ye suikast düzenleyenleri de) pekçok Sih militanın da okuldan geçtiğini açıklamakta sakınca görmedi. Tıpkı, düşürülen uçaktaki 325 masum insanın ölmesinin ABD için bir sakınca taşımaması, büyük bir gayretle dünya kamuoyuna unutturulması gibi.

ABD'de terörist yetiştiren 100'den fazla okul var. Her milliyetten teröristler burada eğitim görüyor, sonra da "görevlerine" gönderiliyorlar. ABD yönetiminin ve CIA'nın Orta Amerika, Küba, Afrika, Yakın ve Uzakdoğu için ayrı ayrı özel programları var. Bütün bunlar hiç şaşırtıcı değil. Yeryüzündeki terör hareketlerinin dolaylı ve dolaysız, mutlaka ABD'den beslenip kaynaklandığı biliniyor.

Tabii Reagan'ın "Teröre karşı" olduğu da!...

Vietnam "gazisi" paralı asker Frank Camper, Alabama'daki kampta rakibin bıçakla nasıl öldürüleceğini öğretiyor!

Dinime küfreden bari müslüman olsa!

Amerikan TWA uçağının kaçırılıp yolcularının yirmi gün rehin tutulması geçen ay bütün dünyada geniş yankı uyandırdı. Batı'da basın ve tüm iletişim araçları, olayı yaratan Lübnan'lı Şiilere atıp tuttular, "Teröristler! Teröristler" diye kıyameti kopardılar.

Böylesi uçak kaçırma eylemleri elbette ki onaylanacak bir "savaş" biçimi ya da yöntemi değil. ABD emperyalizmini ve onun Ortadoğu'da vurucu gücü İsrail devletini cezalandırmak, işledikleri suçları dünya kamuoyuna duyurmak, ya da ellerinde rehin tuttukları savaş esirlerini kurtarmak için bu işlerle hiçbir ilgisi olmayan birkaç düzine insana bunca eza etmek olacak şey değildir. O yüzden de ne denli haklı olursa olsun davaya da sanıldığı kadar yarar sağlamaz. Kaçırılan meselâ bir ABD askeri nakliye uçağı ve mürettebatı ya da Lübnan'da dolanan bir İsrail askeri konvoyu olsaydı durum başka olurdu.

Yine de bu olgu, Batı basınında kopartılan "terörizm" yaygarasının ikiyüzlülüğünü gözden kaçırmamalı. İsrail devlet güçlerinin Lübnan topraklarında işledikleri bütün o insanlık dışı suçlar --geceyarısı köy basıp insanları alıp götürmeler, sudan bahanelerle ve açıkça "misilleme" diyerek havadan, karadan top ateşine tutulan köyleri, mahalleleri yerle bir etmeler, yurtseverleri toparlayıp "terörist" adı altında konsantrasyon kamplarına tıkmalar, Hıristiyan-Müslüman cemaatleri yıllar yılı birbirine düşürüp binlerce masum insan canına kıydırmalar, vb..— terörizmin ta kendisi değilse nedir?

Batı basını ve çoğu Batılı siyaset sözcüsü bütün bunlara "savaştır" deyip geçiyorlar. İsrail'de gözünü hırs bürümüş siyonist yönetimin İsrail'in bölgedeki varlığını emperyalizm hesabına ve en azgın, bencil, uzlaşmaz gasp metodlarıyla sürdürmesinin kelimenin tam anlamında TERÖRİZM'den başka birşey olmadığını görmezlikten geliyorlar. Onun için de İsrail devletinin, topraklarını korsanca işgal edip savaş alanına çevirdiği Lübnanlılara, kendi kaderini tayin, kendi ülkesinde yaşama hakkı için savaşmaktan başka suçu olmayan Filistin halkına uyguladığı terörü terörden saymıyorlar. Yıllanmış sicilli teröristler, Beginler, Şamirler ve benzerlerinden İsrail halkının temsilcisi "devlet adamı" sıfatını hiçbir zaman esirgemiyorlar. İsrail uçaklarının Irak'ın göbeğinde bir nükleer santralı "atom bombası yapılıyor" gerekçesiyle bombalayıp yok etmeleri —gözü kara terörizmin daniskası— pekâlâ haklı görülürcesine kısa zamanda unutturulup geçiştiriliyor. Lübnan'ın kara sularına giren ABD donanmasının şehirleri, köyleri topa tutup onca masum insanı, sivil halkı canından etmesi Reagan ve şürekâsına terörist damgasının vurulmasına yetmiyor. Vb., vb...

Bütün bunları yaşayıp herbiri ailesinden en az birkaç kişiyi siyonist-emperyalist teröre kurban vermiş insanların sonunda teröre terörle mukabele etmeyi çıkar yol saymalarından daha doğal ne olabilir?

TWA uçağı yolcularının kaçırılıp rehin tutulmaları bir terörizm olayıysa bunun gerçek sorumlusu ve suçlusu, her anlamda, ABD emperyalizmi ve onun yardakçısı siyonist teröristlerdir. Emperyalizmin başına buyruk işbitirici zorba metodları kaçınılmaz olarak çevreye sirayet ediyor. Hastalığın arazını dile dolayıp suçlamalar yöneltmek yerine esas köküne yönelmek gerekmez mi?

Reagan bir kez daha rezil oldu

Bir ABD firmasına ait yolcu uçağının kaçırılıp bir kısım yolcuların Lübnan'da rehin tutulmalarını bahane edip haftalar boyu dünya kamuoyunu "uluslararası terörizmin uygarlık için arzettiği tehlike" safsatalarıyla oyalayan Reagan, rehinelerin salıverilmeleri üzerine cûşa gelip, teröre karşı kazanılan bu "zafer"in daha da katmerlendirilmesi için "uluslararası terör"ün nereden kaynaklandığını açıkladı: Kuzey Kore, Küba, Libya, Nikaragua ve İran'ın oluşturdukları "Terörist Konfederasyon". Güya bu ülkeler bir araya gelip bir konfederasyon kurmuşlar ve ABD'ye karşı "savaş açmışlar"! Bu durumda ABD'nin kendini savunması hakmış!

Reagan'ın niyeti açık: Aba altından değil düpedüz üstünden sopa gösteriyor. Nikaragua'yı işgal etmek için fırsat kollayan, Küba'yı vaktibirliğinde halledemediği için devamlı hayıflanan, antiemperyalist yönetimli ülkelere olur olmaz müdahale tehditleri yağdıran Washington, şimdi de "uluslararası terör" yavelerinyle, kendisinin dünya jandarmalığına kamuoyu sağlamaya çalışıyor.

Tabii Reagan'ın bu zıppırlığı ters tepti ve tüm dünya kendisine sert tepki gösterdi. "Terörist Konfederasyon" kurmakla itham edilen ülkelerle birlikte Sovyet Yönetimi Reagan'ı fena halde terslediler. Hepsinin açıklamalarındaki ortak nokta ise şu oldu:

"Uluslararası terörizmin esas kaynağı, Washington'dan yönlendirilen ve dünyanın dört bir yanında faaliyet gösteren ABD devletinin kendisidir."

Reagan'ın budalalığı yine ayağına dolanmıştı.

